

Lukášovo Evangelium

Proč Lukáš napsal evangelium

¹⁻² Vážený Teofile! Mnozí přede mnou se snažili pravdivě vylíčit život a dílo Ježíše Krista na základě spolehlivých zpráv jeho žáků a jiných očitých svědků. ³ Nyní jsem se tedy rozhodl i já důkladně přezkoumat, utřídit a sepsat veškeré dostupné zprávy. Vznikl tento spisek, který ti věnuji, ⁴ abys nabyl jistoty, že to, o čem ses již leccos dověděl, je pravda.

Anděl oznamuje Zachariášovi narození Jana Křtitele

⁵ Začnu tím, co se přihodilo židovskému knězi Zachariášovi, který žil v době vlády judského krále Heroda. Zachariáš byl členem jedné ze čtyřadvaceti kněžských skupin, jejichž povinností bylo dvakrát do roka, vždy po celý týden, přisluhovat při bohoslužbách v jeruzalémském chrámu. Jeho manželka Alžběta pocházela z kněžského rodu Árónova. ⁶ Oba byli upřímně zbožní a řídili se svědomitě všemi Božími příkazy a předpisy. ⁷ Byli to již starší lidé a zůstali bezdětní, protože Alžběta byla neplodná. ⁸ Jednoho dne šel Zachariáš do chrámu, aby tam splnil svoji kněžskou povinnost. ⁹ Tentokrát byl vylosován, aby vstoupil do svatyně a tam na oltáři páčil kadidlo. ¹⁰ Zatím se venku

shromáždění lidé modlili, jak bylo v té hodině zvykem. ¹¹ Tu se knězi po pravé straně oltáře ukázala postava. ¹² Zachariáš se vyděsil. ¹³ Boží posel ho však uklidňoval: „Neboj se, Zachariáši! Přišel jsem ti oznámit, že Bůh vyslyšel tvé modlitby. Tvoje manželka porodí syna, kterému dáte jméno Jan (Bůh je milostivý).

¹⁴ Přinese ti mnoho radosti
a mnozí budou vděčni, že se narodil.

¹⁵ Stane se jedním z velkých Božích mužů.
Nedotkne se nikdy vína ani opojného
nápoje.

Duch svatý ho naplní hned od narození.

¹⁶ Mnohé z židů přivede zpět k Bohu,
jejich skutečnému Pánu.

¹⁷ Svou duchovní mocí a horlivostí bude
připomínat proroka Elijáše.

Smíří otce se syny
a vzpurným otevře oči pro pravdu.

Jako královský posel připraví lidi
na příchod Božího vládce.“

¹⁸ Zachariáš namítl: „Jak tomu mohu věřit? Vždyť jsem už starý a moje žena také není mladá.“ ¹⁹ Anděl ho pokáral: „Já jsem Gabriel a přijímám rozkazy přímo od Boha. On sám mě poslal, abych ti vyřídil tyto radostné zprávy. ²⁰ Protože jsi však neuvěřil, budeš němý, dokud se má slova ve svůj čas nesplní.“ ²¹ Lidé zatím venku čekali na Zachariáše a už jim bylo divné, že tak dlouho nejde. ²² Když se konečně objevil, nemohl promluvit. Posunky jim dal najevo, že měl ve svatyni vidění. ²³ Když skončil týden jeho

chrámové služby, vrátil se domů. ²⁴ Brzy na to Alžběta otěhotněla, ale tajila to před veřejností až do pátého měsíce. ²⁵ Radovala se: „Bůh se nade mnou slítoval a sejmul ze mne pohrdání a neúctu lidí.“

Anděl oznamuje Marii narození Ježíše

²⁶ Asi půl roku po Zachariášově vidění poslal Bůh anděla Gabriela do galilejského městečka Nazaretu ²⁷ k dívce jménem Marie. Byla snoubenkou Josefa, který pocházel z Davidova královského rodu. ²⁸ Anděl ji oslovil: „Blahopřeji ti, Marie, Bůh ze všech žen vyvolil právě tebe k velikému úkolu!“ ²⁹ Jeho slova ji znepokojila a nechápala jejich smysl. ³⁰ Posel pokračoval. „Neboj se, Marie. Bůh ti chce nevídaně požehnat. ³¹ Narodí se ti syn a dáš mu jméno Ježíš (Bůh vysvobozuje). ³² Nebude to obyčejný člověk, ale právem bude nazýván ‚Syn Nejvyššího‘. ³³ Usedne na trůn Davidův a bude nejen vládce Izraele, ale založí království, které nikdy neskončí.“ ³⁴ Marie namítla: „Jak se mi může narodit dítě? Vždyť nežiji s mužem!“ ³⁵ Anděl jí řekl: „Sám Stvořitel na tobě projeví svou moc. Duch svatý to způsobí, a tak tvé dítě bude svatý Boží Syn. U Boha není nic nemožného. ³⁶⁻³⁷ Vždyť i tvá příbuzná Alžběta, po celý život neplodná, bude mít nyní ve svém stáří syna. Již za tři měsíce se jí narodí.“ ³⁸ Marie na to řekla: „Chci přijmout, co mi Bůh ukládá. Ať se tedy stane, jak jsi řekl.“ Pak anděl odešel.

Marie navštěvuje Alžbětu

³⁹ Brzy nato se Marie vydala do judských hor, do města, kde žil Zachariáš s Alžbětou. ⁴⁰⁻⁴¹ Když k nim vešla a pozdravila, pocítila Alžběta, jak se její dítě živě pohnulo. V tu chvíli Alžbětu nadchl Boží Duch ⁴² a zvolala: „Marie, Bůh tě vyvolil mezi všemi ženami a tvůj syn bude veliký dar lidem. ⁴³ Jaká je to pro mne čest, že mne navštívila matka mého Pána! ⁴⁴ Sotva jsem zaslechla tvůj pozdrav, děťátko ve mně radostí poskočilo. ⁴⁵ Jak je dobře, že jsi uvěřila Božím slibům. On je všechny splní.“ ⁴⁶ Nato se Marie začala modlit:

„Celým srdcem chválím Pána

⁴⁷ a raduji se v Bohu, svém Spasiteli.

⁴⁸⁻⁴⁹ Mne, nepatrné, si povšiml.

Lidé ze všech národů si mne budou vděčně připomínat

pro velké věci, které mi Bůh prokázal.

Je mocný a svatý,

⁵⁰ ale neustále se slitovává nad těmi, kteří ho ctí v kterékoliv době.

⁵¹ Vztahuje svoji mocnou ruku, aby mařil plány pyšných,

⁵² aby sesazoval mocné z trůnů, pozvedal ponižené,

⁵³ sytil hladové dobrými věcmi a bohaté propouštěl s prázdnýma rukama.

⁵⁴⁻⁵⁵ Ujímá se svého lidu, Izraele, protože slíbil našim otcům,

Abrahamovi i jeho potomkům,

že k nim bude na věky milosrdný.“

⁵⁶ Marie pobyla u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů.

Narození Jana Křtitele

- ⁵⁷ Přišel Alžbětín čas a narodil se jí syn.
⁵⁸ Všichni sousedé a příbuzní se radovali, že ji Bůh tak obšťastnil. ⁵⁹ Sešli se osmého dne, kdy podle zákona bývali chlapani obřezáváni. Všichni předpokládali, že dítě se bude jmenovat po otci Zachariáš. ⁶⁰ Alžběta však chtěla, aby se jmenoval Jan. ⁶¹ Namítali: „Ale vždyť se tak ve vaší rodině nikdo nejmenoval.“ ⁶² Žádali, aby se k tomu vyjádřil otec. ⁶³ Ten vzal tabulku a k překvapení všech napsal: „Jeho jméno je Jan.“
⁶⁴ A tehdy se jeho ústa zase otevřela a prvními slovy děkoval Bohu. ⁶⁵ Užaslí sousedé pochopili, že se tu děje něco mimořádného, a zpráva o tom se roznesla po judských horách. ⁶⁶ Kdo ji slyšel, uvažoval, co s tím dítětem Bůh zamýšlí. Všichni viděli, že ho provází Boží moc. ⁶⁷ Duch svatý vnukl Zachariášovi tato prorocká slova:
⁶⁸ „Chvála Pánu, Bohu Izraele,
že přichází svému lidu na pomoc a vysvobozuje ho.
⁶⁹ Posílá nám mocného Zachránce z rodu krále Davida,
⁷⁰ kterého již dávno ústy svých proroků ohlašoval.
⁷¹ Ten nás vytrhne z rukou nepřátel
a všech, kteří nás nenávidí.
⁷² Dnes se Bůh láskyplně přiznává k našim otcům
a ke své smlouvě s nimi.
⁷³⁻⁷⁸ Vždyť se zavázal Abrahamovi,
že jednou budeme sloužit Bohu po celý život,

zbaveni útlaku a strachu, očištění a poslušni.

A ty, synu, budeš prorokem Nejvyššího.

Připravíš cestu Božímu Synu:

Lidem budeš ohlašovat, že je přichází
zachránit

a odpustit jim všechna provinění.

V něm k nám přichází Bůh plný slitovné
lásky.

Slunce spásy již vychází,

⁷⁹ aby zazářilo všem, kdo žijí ve tmách a ve
stínu smrti,

a osvítilo nám cestu ke smíření s Bohem!“

⁸⁰ Chlapec Jan se dobře rozvíjel tělesně i
duševně. Později odešel na poušť, kde žil v
ústraní až do chvíle, kdy vystoupil se svým
poselstvím před veřejností.

2

Ježíšovo narození v Betlémě

¹ V té době nařídil císař Augustus, aby bylo provedeno sčítání lidu v celé římské říši. ² Byl to první soupis a prováděl ho římský místodržitel v Sýrii Quirinius. ³ Každý byl povinen dát se zapsat v místě, odkud pocházel jeho rod. ⁴⁻⁵ Tak se vydal na cestu i Josef s Marií, která byla již ve vysokém stupni těhotenství. Putovali z galilejského Nazaretu do judského městečka Betléma, rodiště krále Davida; Josef totiž pocházel z jeho rodu. ⁶ Sotva tam došli, naplnil se Mariin čas ⁷ a porodila svého prvorozeného syna. Zabalila ho do plenek a položila do jeslí, protože v hostinci

bylo plno a jinde než ve chlévě už na ně nezbylo místo.

Pastýři navštěvují Ježíše

⁸ Nedaleko Betléma pásli pastýři ovce. V noci se střídali v hlídkách u svých stád. ⁹ Najednou se před nimi objevil anděl a celá krajina se rozzářila odleskem Boží slávy. Velice se ho ulekli, ¹⁰ ale anděl je uklidňoval: „Nebojte se, nesu vám dobrou zprávu, ze které se mohou radovat všichni lidé. ¹¹ V Betlémě, ze kterého před dávnými časy vyšel David, se vám dnes narodil Kristus, Spasitel poslaný od Boha. ¹² Jak ho poznáte? Najdete malé dítě v plenkách, položené do jeslí v chlévě.“ ¹³ Potom se k andělu připojilo mnoho dalších andělů a všichni provolávali:

¹⁴ „Sláva Bohu na nebi!

Pokoj lidem na zemi! Zjevil lásku všem!“

¹⁵ Andělé je opustili a pastýři si řekli: „Pojďme do Betléma a přesvědčme se o tom, co nám anděl oznámil.“ ¹⁶ Rychle se vydali na cestu a skutečně našli Marii s Josefem i novorozeňátko položené v jeslích. ¹⁷ Když je uviděli, začali vyprávět, co jim bylo pověřeno o tom dítěti. ¹⁸ Všichni, kdo je slyšeli, se divili. ¹⁹ Marie si to zapamatovala a přemýšlela o tom. ²⁰ Pastýři se vrátili ke svým stádům, radovali se a děkovali Bohu, že našli všechno tak, jak jim anděl oznámil.

Marie s Josefem přinášejí Ježíše do chrámu

²¹ Osmý den dali Marie s Josefem chlapce obřezat. Dostal jméno Ježíš, jak to anděl určil ještě před jeho narozením. ²²⁻²³ Mojžíšův

zákon přikazoval, aby každá žena čtyřicátý den po narození chlapce přinesla oběť do chrámu.

²⁴ Proto i Marie po této době splnila tuto povinnost. Zároveň s sebou vzali i dítě, aby ho podle jiného Mojžíšova předpisu jako prvorozeného syna zasvětili Bohu. ²⁵ V Jeruzalémě žil zbožný stařec jménem Simeon. Řídil se Božími přikázáními a očekával Mesiáše. ²⁶ Byl veden Duchem svatým, který ho také ujistil, že nezemře dříve, dokud Mesiáše na vlastní oči neužrčí. ²⁷ Na pokyn Ducha přišel do chrámu právě ve chvíli, kdy rodiče zasvěcovali Ježíše Bohu. ²⁸ Simeon vzal dítě do náruče a modlil se:

²⁹ „Pane, děkuji ti, že jsi splnil svůj slib.

Nyní mohu klidně zemřít,

³⁰ protože jsem na vlastní oči viděl Spasitele,

³¹ kterého dáváš celému světu.

³² Pohanům bude světlem a Izraeli slávou.“

³³ Josef a Marie se podivili tomu, co Simeon pověděl o dítěti. ³⁴ Potom jim požehnal a Marii ještě řekl: „Toto dítě bude příčinou pádu

jedněch a vyvýšení druhých v Izraeli. On je znamení z nebe, proti kterému se mnozí postaví a tak prozradí svoje nejvnitřnější smýšlení. ³⁵ Tvé vlastní srdce pronikne bolest jako meč.“ ³⁶⁻³⁷ Byla tam také prorokyně Anna, dcera Fanuelova z rodu Ašerova. Po sedmiletém manželství ovdověla a nyní jí bylo čtyřiaosmdesát let. Nevycházela už vůbec z chrámu a její dny i noci byly naplněny službou Bohu, modlitbami a častými posty. ³⁸ V tu chvíli k nim přistoupila i ona a

děkovala za to dítě. Všem, kteří v Jeruzalémě

vyhlíželi Spasitele, oznamovala, že očekávaný Mesiáš je již zde. ³⁹ A tak Josef s Marií splnili, co přikazoval zákon. Později se vrátili do Nazaretu v Galileji. ⁴⁰ Dítě rostlo, sílilo a bylo velice moudré. Všichni mohli poznat, že ho Bůh miluje.

Ježíš rozmlouvá s náboženskými učiteli

⁴¹ Ježíšovi rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma slavit velikonoční svátky. ⁴² Když bylo Ježíšovi dvanáct let, vzali ho poprvé s sebou. ⁴³ Po slavnosti se všichni vydali na cestu domů, ale Ježíš zůstal bez vědomí rodičů v Jeruzalémě. ⁴⁴ Ti ho zpočátku ani nepohřešovali. Domnívali se, že zůstal někde vzadu mezi poutníky, kteří s nimi měli stejnou cestu. Protože se však celý den neukázal, sháněli ho mezi příbuznými a známými. ⁴⁵ Když ho nenašli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho tam. ⁴⁶ Po třech dnech ho objevili v chrámu, jak sedí mezi učiteli zákona, naslouchá jim a hovoří k nim. ⁴⁷ Všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad moudrostí, se kterou odpovídal na otázky. ⁴⁸ Rodiče tím byli překvapeni a matka mu vyčítala: „Chlapče, proč nám děláš takové starosti? Otec a já jsme tě hledali celí zoufalí.“ ⁴⁹ Ježíš jim odpověděl: „Proč jste mne hledali? Cožpak nevíte, že musím být tam, kde se jedná o záležitosti mého Otce?“ ⁵⁰ Ale oni nepochopili, co tím mínil. ⁵¹ Ježíš se pak s rodiči vrátil do Nazaretu a poslouchal je. Jeho matka si všechny takové události dobře zapamatovala.

52 S Ježíšovým věkem rostla i jeho moudrost a byl milý Bohu i lidem.

3

Jan Křtitel připravuje cestu Ježíšovi

1-3 Z Božího pověření Jan Křtitel procházel údolím řeky Jordánu a kázal: „Zanechejte hříšného života a prostě Boha, aby vám odpustil. Já vás pokřtím na znamení vašeho pokání.“ Jana, syna Zachariášova, Bůh vyzval, aby vystoupil z ústraní. Stalo se to v patnáctém roce vlády císaře Tiberia. Tehdy byl římským správcem Judska Pontský Pilát, Herodes byl knížetem v Galileji, jeho bratr Filip v Iturii a Trachonitidě a Lyzaniáš v Abiléně. Velekněžský úřad v Jeruzalémě zastávali Annáš a Kaifáš. 4 Tak se splnila dávná předpověď proroka Izajáše:

„Z pouště volá hlas:

Připravte Pánu cestu
a odstraňte mu překážky!

5-6 Zasypejte všechny strže,
srovnejte každou horu a pahorek,
napřimte křivé stezky
a uhladte hrbolaté pěšiny,

dříve než se zjeví Boží Vysvoboditel všem!“

7 Lidé se k Janovi hrnuli v zástupech, aby se od něho dali pokřtít. Často však od něho slyšeli ostrá napomenutí: „Vy chytráci! Myslíte, že se vykroučíte z Božího soudu jako hadi? 8 Ovoce pokání jsou činy; dokažte jimi, že se opravdu chcete změnit! Domníváte se, že se vám nemůže

nic stát, protože máte praotce Abrahama? To vám nepomůže. Vždyť i z nevěrců tvrdých jako kámen si může Bůh stvořit dědice Abrahamovy víry. Dejte si pozor! ⁹ Na kořeny stromů již míří sekera. Každý strom, který neponese dobré ovoce, bude poražen a vhozen do ohně.“

¹⁰ Lidé se ho ptali: „Tak co máme dělat?“ ¹¹ Jan jim odpovídal: „Máš dvě košile? Rozděl se s tím, kdo nemá žádnou. Máš co jíst? Rozděl se s tím, kdo hladoví.“ ¹² Přicházeli k němu i výběřčí daní a ptali se ho: „Mistře, co máme dělat my?“ ¹³ A on jim řekl: „Nevymáhejte více, než je stanoveno.“ ¹⁴ I vojáci se ptali: „A co my?“ Těm říkal: „Nikoho netýrejte a nevydírejte, spokojte se se svým žoldem.“

¹⁵ Lidé byli plni očekávání Mesiáše a začali se dohadovat, zdali to není Jan. ¹⁶ On to však popřel: „Já vás křtím vodou, ale přichází mocnější, než jsem já. Tomu nejsem hoden ani boty zavázat. Ten vás bude křtít Duchem svatým a pročistí vás ohněm soudu. ¹⁷ Již drží lopatu, aby na mlatu proházel zrno a oddělil je od plev. Pšenici shromáždí do své sýpky, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.“

Herodes dává Jana uvěznit

¹⁸ A podobným způsobem mluvil Jan k lidem, aby je vyburcoval a vnitřně připravil na příchod Mesiáše. ¹⁹ I Heroda, vládce Galileje, káral za to, že svému bratru Filipovi přebral manželku Herodiadu, a za všechno další zlo, které napáchal. ²⁰ Později dal Herodes Jana uvěznit a tím svoje zločiny dovršil.

Jan křtí Ježíše

²¹ Jednoho dne přišel se zástupem ke křtu také Ježíš. Byl pokřtěn, a když se modlil, otevřelo se nebe, ²² Duch svatý na něj sestoupil v podobě holubice a ozval se hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, moje radost.“

Ježíšův rodokmen

²³ Ježíšovi bylo asi třicet let, když začal veřejně působit. Lidé ho považovali za syna tesaře Josefa.

²⁴⁻³⁸ V Josefově rodokmenu se setkáváme s některými významnými muži historie. Jsou to například Zerubábel – obnovitel chrámu po babylónském zajetí, král David, praotcové Juda, Jákob, Izák, Abraham, Noeho syn Šém, který byl potomkem Šéta a jeho otce Adama, jehož stvořil Bůh.

4

Satan pokouší Ježíše na poušti

¹ Ježíš se vrátil od Jordánu naplněn Duchem svatým a ten ho nyní vedl do ústraní na poušť.

² Pobyl tam čtyřicet dní a po celou tu dobu nic nejedl. Když už byl vyčerpán hladem, přišel k němu ďábel ³ a pokoušel ho: „Jsi-li opravdu Boží Syn, nadělej si chleba z těchto kamenů.“ ⁴ Ježíš odpověděl: „Je psáno v zákoně: ‚Člověku nestačí k životu jen chléb, ale Boží slovo potřebuje vždycky.‘“ ⁵ Potom ďábel v jediném okamžiku odkryl moc a bohatství všech království světa ⁶ a řekl: „To všechno mi patří a mohu to

rozdávat, komu se mi zlíbí. ⁷ Vzdej mi poctu a všechno to bude tvé.“ ⁸ Ježíš řekl: „Je psáno, že jedině Boha máme uctívat a jenom jemu se klanět.“ ⁹ Nakonec ho ještě ďábel vyvedl na ochoz chrámu a řekl: „Jsi-li Boží Syn, seskoč dolů. ¹⁰ Vždyť je přece psáno, že Bůh přikáže svým andělům, aby tě ochránili,
¹¹ a že tě ponесou na ruku, aby ses nezranil.“

¹² Ježíš na to odpověděl: „Ale je také psáno, že nemáme Boží sliby zneužívat, ani Boha pokoušet.“ ¹³ Po těchto slovech ho ďábel opustil a čekal na svou další příležitost.

Ježíš káže v Galileji

¹⁴ Vyzbrojen mocí Ducha, vrátil se Ježíš do Galileje. Pověst o něm se brzy rozšířila po celém okolí. ¹⁵ Učil v synagogách, lidé se mu obdivovali a pozorně mu naslouchali.

Ježíš je odmítnut v Nazaretu

¹⁶ Přišel i do Nazaretu, kde vyrůstal. I tam šel podle svého zvyku v sobotu do synagogy. Povstal, aby dal najevo, že chce číst z Písma. ¹⁷ Podali mu svitek z knihy proroka Izajáše. Rozvinul ho a našel místo, kde je psáno:

¹⁸ „Duch Boží mě vede,
protože mne Bůh určil,
abych chudým přinesl radostnou zprávu,
uzdravil ty, kteří jsou v srdci zraněni,
sňal lidem pouta, kterými jsou svázáni,
slepým abych vrátil zrak,

utlačené osvobodil a ohlásil,
¹⁹ že teď přichází čas,
kdy se Bůh chce nad každým slitovat
a zachránit ho.“

²⁰ Pak Ježíš stočil svitek, podal ho sluhovi a posadil se. Lidé napjatě čekali na výklad přečteného oddílu. ²¹ Obsahem Ježíšova kázání bylo: „Dnes se uskutečňuje to, co jsem právě četl.“ ²² Všichni souhlasně příkyvovali a divili se, jak pěkně Ježíš hovořil. Říkali: „A to je syn tesaře Josefa!“ ²³ Ježíš ale pokračoval: „Asi byste mi rádi připomněli přísloví: Lékaři, uzdrav se sám! Proč neuděláš doma stejné zázraky, o jakých slyšíme třeba z Kafarnaum? – ²⁴ Víte proč? Protože jako každý prorok nacházím nejméně víry u vás doma. ²⁵ Jen si vzpomeňte, jak to bylo v době proroka Elijáše, kdy tři a půl roku nepršelo. ²⁶ V Izraeli bylo mnoho vdov, ale Elijáš byl poslán jen k jediné, a to ještě pohanské vdově ze Sarepty v Sidónsku. ²⁷ Anebo v době proroka Elíši bylo v Izraeli mnoho malomocných, a nakonec byl uzdraven jen Naamán, pohan ze Sýrie.“ ²⁸ Po těchto slovech se lidé v synagoze rozzuřili, ²⁹ popadli Ježíše a vlekli ho za město na sráz hory, odkud ho chtěli svrhnout dolů. ³⁰ On se jim však ztratil v davu a odešel odtud.

Ježíš učí jako ten, kdo má moc

³¹ Odešel do Kafarnaum v Galileji a kázal tam v sobotu k lidem. ³² Na posluchače udělal hluboký dojem, protože z jeho slov vyzařovala zvláštní moc. ³³ V synagoze byl také muž posedlý

démonem a ten vykřikoval: ³⁴ „Co je ti do nás, Ježíši z Nazaretu? Přišel jsi nás zničit? Znáš tě, tebe posílá Bůh.“ ³⁵ Ježíš démona okřikl: „Buď zticha a ven z něho!“ Zlý duch s tím mužem ještě zalomcoval, ale už mu neublížil. Od té chvíle měl ten muž pokoj. ³⁶ Lidé se polekali a dohadovali se mezi sebou: „Co je to v jeho slovech? S jakou autoritou poroučí démonům, že ho na slovo poslouchají?“ ³⁷ A tak se o Ježíši brzy mluvilo po celém okolí.

Ježíš uzdravuje Petrovu tchyni a mnoho jiných

³⁸ Ze synagogy odešel Ježíš do domu rybáře Šimona. Tam ho prosili, aby pomohl Šimonově tchyni, která ležela na lůžku s vysokou horečkou. ³⁹ Ježíš se nad nemocnou sklonil a slovem ji uzdravil. Horečka okamžitě klesla, žena vstala a dokonce byla schopna je pohostit. ⁴⁰ Večer přicházeli mnozí k Ježíšovi a přiváděli s sebou svoje blízké postižené nejrůznějšími nemocemi. Kladl na ně ruce a uzdravoval je. ⁴¹ Osvobodil také mnoho lidí od démonů, kteří hrůzou křičeli: „Ty jsi Boží Syn.“ Ježíš je umlčoval, protože nestál o to, aby právě oni zveřejňovali, že je Mesiáš.

Ježíš káže v Galileji

⁴² Časně ráno opustil Ježíš dům a vyhledal si osamělé místo. Lidé ho všude hledali. Chtěli ho zadržet a zabránit mu, aby od nich odešel. ⁴³ On jim však řekl: „Musím i v jiných městech hlásat radostnou zprávu o přicházejícím Božím

království, vždyť k tomu mne Bůh poslal.“⁴⁴ A tak kázal v různých synagogách i v Judsku.

5

Ježíšova rada přinese zázračný úlovek

¹ Jednoho dne stál Ježíš u Genezaretského jezera. Lidé se kolem něho tlačili a chtěli slyšet jeho kázání. ² Všiml si, že u břehu jsou dvě lodi. Opodál prali rybáři svoje sítě. ³ Posadil se do jedné lodi, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby ho zavezl kousek od břehu. Odtud pak kázal zástupům. ⁴ Když skončil, navrhl Šimonovi: „Zajed s lodí na hloubku a roztáhněte sítě k lovu.“ ⁵ Šimon namítal: „Pane, celou noc jsme se namáhali, ale marně. Když to však říkáš ty, zkusím to ještě jednou.“ ⁶ Vypluli a zatáhli takové množství ryb, že se i sítě trhaly. ⁷ Museli si zavolat na pomoc své přátele z druhé lodi. Obě lodi byly nakonec rybami tak naplněny, že se div nepotopily. ⁸ Když to viděl Šimon, padl před Ježíšem na kolena a prosil: „Odejdi Pane, neobstojím v tvé blízkosti, jsem hříšný člověk.“ ⁹⁻¹⁰ Všichni rybáři, kteří u toho byli – mezi nimi také Šimonovi přátelé, Jakub a Jan, synové Zebedeovi, žasli nad tím neobvyklým úlovkem. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se! Učiním tě rybářem lidí. Budeš je získávat pro mne.“ ¹¹ Přirazili s loděmi ke břehu, všechno tam nechali a šli s Ježíšem.

¹² V jednom městečku potkal Ježíš člověka s pokročilým malomocenstvím. Ubožák před ním

poklekl a prosil: „Pane, kdybys chtěl, mohl bys mne uzdravit.“ ¹³ Ježíš se ho dotkl a řekl: „Ano, chci, buď zdrav!“ V tom okamžiku malomocenství zmizelo. ¹⁴ Ježíš mu poručil: „Nikommu o tom nevyprávěj, jdi, ukaž se knězi, ať tě prohlásí za zdravého, a pak obětuj předepsanou oběť vděčnosti.“ ¹⁵ Zpráva o Ježíšovi se rychle šířila. Lidé za ním přicházeli v houfech, aby ho slyšeli a aby uzdravoval jejich nemoci. ¹⁶ On si však vždycky našel čas, aby se v ústraní modlil.

Ježíš uzdravuje ochrnutého

¹⁷ Jednoho dne se kolem Ježíše shromáždili farizejové a učitelé zákona z různých měst Galileje a Judska a dokonce i z Jeruzaléma. Posadili se kolem něho a naslouchali mu. I zde mu dal Bůh moc k uzdravování. ¹⁸⁻¹⁹ Nějací lidé přinesli na nosítkách ochrnutého muže. Chtěli ho vnést dveřmi a položit před Ježíše, ale bylo tam tolik lidí, že nemohli projít. Vystoupili tedy na střechu a otvorem spustili nemocného i s lehátkem přímo před něho. Když ²⁰ Ježíš viděl, kolik důvěry v něho mají, řekl: „Příteli, tvoje hříchy jsou ti odpuštěny.“ ²¹ Učitelé zákona a farizejové uvažovali: „Jak se může opovážit něco takového říci? To je přece rouhání. Nikdo jiný než Bůh nemůže odpouštět hříchy!“ ²² Ježíš dobře věděl, co si myslí, a proto řekl: „To vám vadí? ²³ Co je snazší? Zvěstovat člověku odpuštění jeho hříchů, anebo ho uzdravit? ²⁴ Přesvědčím vás, že Syn člověka má na zemi právo odpouštět hříchy.“ Obrátil se k ochrnutému se slovy: „Vstaň, vezmi si svoje

lehátko a jdi domů!“ ²⁵ A tak se stalo: před očima všech muž vstal, sbalil svou rohož, šel domů a cestou hlasitě děkoval Bohu. ²⁶ Celé shromáždění bylo vzrušeno a lidé, plni svatě bázně, chválili Boha a říkali: „Dnes jsme viděli neuvěřitelné věci.“

Ježíš stoluje s hříšníky v Matoušově domě

²⁷ Ježíš šel dál. Cestou uviděl v celnici výběrčího daní jménem Levi a řekl mu: „Pojď, staň se mým následovníkem!“ ²⁸ Levi nechal všeho, vstal a šel za Ježíšem. ²⁹ Doma pak vystrojil pro Ježíše a jeho žáky hostinu. Na ni pozval i mnoho svých dřívějších kolegů. ³⁰ To pohoršilo farizeje a učitele zákona, takže vytýkali učedníkům: „Proč jíte a pijete s lidmi, kterými každý slušný člověk pohrdá?“ ³¹ Ježíš na to odpověděl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. ³² Nepřišel jsem volat k pokání ty, kteří mají o sobě dobré mínění, ale hříšníky.“

Spor o půst

³³ Někteří farizejové Ježíšovi předhazovali: „Janovi učedníci se často s postem modlí a právě tak i naši žáci. Jak to tedy, že tvoji hodují?“ ³⁴ Ježíš odpověděl: „Je přirozené, aby se svatebčané postili, když je ženich s nimi? ³⁵ Však přijde chvíle, kdy ženicha odvedou, a pak bude vhodný čas k půstu.“ ³⁶ Ještě přidal další přirovnání: „Nikdo si přece nevystříhne kus látky z nových šatů, aby si jím vyspravil starý oděv. Zničil by si tak šaty nové a na starých šatech by se záplata srazila a díra by byla ještě

větší. ³⁷ Nikdo také nebude nalévat víno do starých kožených měchů, protože kvasící víno by staré měchy roztrhalo, a tak by obojí přišlo nazmar. ³⁸ Proto mladé víno patří do nových měchů. ³⁹ Vás ovšem znepokojuje moje poselství. Jako mladé víno nesnesou staré měchy, ani ono se nevtěsná do vašich starých tradic a zvyklostí. Jste jako pijáci, kteří si libují ve starém uleželém vínu.“

6

Učedníci vymílají v sobotu obilí

¹ Jedné soboty procházel Ježíš a jeho učedníci obilným polem. Učedníci ulamovali klasy, vymílali je a zrní jedli. ² Viděli to farizejové a pohoršovali se: „Co to děláte? Vždyť přece Boží zákon zakazuje v sobotu i takovou práci!“ ³ Ježíš odpověděl: „Nikdy jste nečetli o tom, co udělal král David se svou družinou, když měli hlad? ⁴ Jak vešel do svatyně, vzal tam posvátné chleby, jedl je a podělil jimi i své druhy? Posvátné chleby přece smějí jíst jen kněží. ⁵ A pak, Syn člověka je i pánem soboty.“

Ježíš v sobotu uzdravuje muže s ochrnutou rukou

⁶ Jinou sobotu šel Ježíš kázat do synagogy. Byl tam člověk, který měl pravou ruku ochrnutou. ⁷ Farizejové a učitelé zákona čekali, zdali se Ježíš odváží v sobotu toho muže uzdravit. Chtěli mít totiž záminku, aby Ježíše mohli obžalovat. ⁸ On však dobře znal jejich záměry, a přesto toho člověka s ochrnutou rukou vyzval, aby

přišel k němu. Muž poslechl. ⁹ Ježíš pak oslovil všechny přítomné: „Ptám se vás, má se podle zákona konat v sobotu dobro, nebo zlo? Má se člověk zachránit, nebo nechat hynout?“ ¹⁰ Když nikdo neodpovídal, řekl nemocnému: „Natáhni tu ruku!“ Muž poslechl a jeho pravice byla zdravá. ¹¹ Ježíšovi protivníci, na nejvyšší míru podráždění, se domlouvali, co by se dalo proti Ježíšovi podniknout.

Ježíš volí dvanáct učedníků

¹² V těch dnech vystoupil Ježíš na horu, aby se modlil. Celou noc hovořil s Bohem. ¹³ Když se rozednilo, svolal všechny svoje učedníky, které pak nazval apoštoly. ¹⁴ Byli to: Šimon, kterému dal nové jméno Petr, jeho bratr Ondřej, Jakub, Jan, Filip, Bartoloměj, ¹⁵ Matouš – původně výběrčí Levi, Tomáš, Jakub – syn Alfeův, Šimon – bývalý příslušník tajné organizace radikálů, ¹⁶ Juda – syn Jakubův a Jidáš Iškariotský, který později Ježíše zradil.

Ježíš vyslovuje blahoslavenství

¹⁷ Když pak sestoupili na rovné prostranství, očekával je už veliký dav Ježíšových stoupců i mnoho lidí z Jeruzaléma, z celého Judska i z pobřežních měst Týru a Sidónu. ¹⁸ Přišli, aby si poslechli jeho kázání a dali se uzdravit. Vyléčil tam celou řadu duševně chorých. ¹⁹ Lidé se ho chtěli alespoň dotknout, protože z něho vycházela uzdravující moc. ²⁰ Ježíš se obrátil na své učedníky a řekl: „Radujte se, vy chudí,

protože vám bude patřit Boží království.

²¹ Radujte se, kdo teď hladovíte,
protože Bůh vás nasytí.

Radujte se i vy, kdo teď pláčete,
protože jednou se budete smát.

²² Radujte se, když vás budou nenávidět,
vyženou jako prašivé a pošpiní vaše jména,
protože se hlásíte k Synu člověka.

²³ Radujte se a prozpěvujte si, protože vás v
nebi čeká velká odměna. Stejným způsobem
zacházeli jejich předkové s Božími proroky.

²⁴ Ale běda vám, bohatí,
protože vy už máte svoje potěšení.

²⁵ Běda vám, sytí,
však budete jednou hladovět.

Běda vám, kteří se lehkomyšlně smějete,
protože jednou budete hořce plakat a
naříkat.

²⁶ Běda vám, jestliže vás všichni chválí,
vždyť tak se za starodávna chovali k
falešným prorokům.

Ježíš učí o milování nepřátel

²⁷ Vám pak, moji posluchači, radím: Milujte
své nepřátele, prokazujte dobro těm, kteří vás
nenávidí. ²⁸ Přejte dobré věci těm, kteří vás
proklínají, a modlete se za ty, kteří vám činí
bezpráví. ²⁹ Tomu, kdo tě uhodí do tváře,
nastav i druhou. Tomu, kdo ti bere kabát,
přidej i košili. ³⁰ Každému, kdo tě o něco prosí,
dej, a jestliže tě někdo okradl, nevymáhej to
zpátky. ³¹ Jak chcete, aby s vámi lidé jednali,
tak s nimi jednejte vy. ³² Jakou čekáte od

Boha pochvalu, když milujete jen ty, kteří milují vás? To umějí lidé, kteří se na Boha neptají. ³³ Jestliže jednáte dobře jen s těmi, kteří se k vám chovají slušně, jaké uznání od Boha čekáte? ³⁴ A myslíte, že Bůh ocení, když půjčujete jenom těm, kteří vám to vždycky vrátí? Tak to přece na světě chodí, že si lidé půjčují, jenom když mají jistotu, že o nic nepřijdou. Ale vy jednejte jinak. ³⁵ Milujte své nepřátele, konejte dobro, půjčujte a nevymáhejte zpět. Vždyť vás čeká bohatá odměna. Budete jednat jako Boží děti. ³⁶ Vždyť Bůh je dobrý i k lidem nevděčným a zlým. Buďte tedy velkorysí jako váš Otec.

Ježíš učí o kritice

³⁷ Nesudte nikoho, a Bůh vás také nebude soudit. Nezavrhuje nikoho, a ani Bůh vás nezavrhne, odpouštějte, a Bůh vám také odpustí. ³⁸ Dávejte ochotně, a Bůh vás zahrne svými dary. Bůh neskrblí, ale dává vrchovatou míru. Jak tedy odměříte lidem, tak bude odměřeno i vám.“ ³⁹ Ježíš použil také několika přirovnání: „Slepec přece nepovede slepého, vždyť by oba spadli do jámy. ⁴⁰ Učedník nezná tolik jako mistr; teprve když se vyučí, může se mu podobat. ⁴¹ Proč se staráš o pilinu v oku svého bližního a polena ve svém oku si nevšímáš? ⁴² Jak můžeš říkat svému bratrovi: ‚Dovol, odstraním ti pilinu z oka,‘ a přehlížet poleno ve svém vlastním oku? Pokrytče, nejprve si vyčisti své vlastní oko, a teprve potom jasně uvidíš, co potřebuje tvůj bratr.

Ježíš učí o ovoci života

⁴³ Štěpovaný strom nerodí plané ovoce a žádný planý strom nenese ušlechtilé ovoce. ⁴⁴ Jakost stromu se pozná podle ovoce, které dává. Z trní se nesklízejí fíky ani z bodláků hrozny. ⁴⁵ Člověk je schopen konat skutečné dobro jen tehdy, je-li jeho srdce plné dobra. Když je však jeho srdce naplněno zlem, šíří jenom zlo. Čím srdce naplněno, tím ústa přetékaají. ⁴⁶ Proč mi stále říkáte: Pane, Pane, a neděláte, co vám říkám?

Ježíš učí o stavbě na písku a na skále

⁴⁷⁻⁴⁸ Každý, kdo ke mně přichází a naslouchá tomu, co říkám, a řídí se podle toho, podobá se člověku, který začal stavět dům a vykopal základy hluboko ve skále. Když se přihnala povodeň, dům se ani nepohnul, protože měl dobré základy. ⁴⁹ Každý, kdo mě slyší, ale neřídí se podle toho, podobá se člověku, který si vystavěl dům bez základů: dům smetla povodeň.“

7

Římský setník projevuje svoji víru

¹ Když Ježíš skončil kázání k lidem, šel do Kafarnaum. ² Tam žil jeden římský důstojník, který vlastnil otroka. Velice si ho cenil, a proto těžce nesl, když otrok smrtelně onemocněl. ³ Důstojník se doslechl o Ježíšovi a poslal k němu židovské starší s prosbou, aby přišel a otroka zachránil. ⁴ Ti se vydali za Ježíšem a naléhali: „Ten muž si zaslouží tvou pomoc. ⁵ Má rád náš národ a dokonce nám dal postavit synagogu.“

⁶ Ježíš s nimi šel. Když už byli nedaleko jeho domu, poslal k němu důstojník své přátele se vzkazem: „Pane, neobtěžuj se tolik, nezasloužím si, abys mne poctil svou návštěvou.“ ⁷ Jako pohan jsem se ani neodvážil jít za tebou osobně. Stačí, když řekneš slovo, a můj otrok se určitě uzdraví. ⁸ Vždyť i já musím splnit rozkaz svých nadřízených a moji podřízení se musí zase podrobit mým povelům. Řeknu-li vojákovi: ‚Jdi!‘ tak jde, a řeknu-li druhému: ‚Přijď!‘ tak přijde. Poručím-li svému otrokovi: ‚Udělej toto!‘ tedy to udělá.“ ⁹ Ježíš byl těmi slovy velmi udiven a řekl svým průvodcům: „S tak velkou vírou jsem se nesetkal u žádného Žida.“ ¹⁰ Když se poslové vrátili do domu římského důstojníka, byl již otrok zdrav.

Ježíš křísí syna vdovy

¹¹ Brzy nato se Ježíš odebral do města Naim. Jeho žáci a mnozí další lidé ho doprovázeli. ¹² V blízkosti městské brány potkali pohřební průvod. Jedna vdova pochovávala svého jediného syna. K pohřbu se sešlo hodně lidí. ¹³ Když Ježíš spatřil tu vdovu, bylo mu jí velice líto a řekl: „Neplač!“ ¹⁴ Pak přistoupil blíže, dotkl se már a zastavil průvod. „Mládenče, vstaň!“ zvolal. ¹⁵ Tu se mrtvý posadil a promluvil. Tak Ježíš vrátil matce syna. ¹⁶ Počáteční zděšení okolostojících vystřídala radost a začali chválit Boha: „Velký prorok přišel mezi nás! Bůh navštívil svůj lid.“ ¹⁷ Zpráva o této události se rozšířila po celém Judsku a okolí.

Ježíš rozptyluje Janovy pochybnosti

¹⁸ O tom všem vyprávěli učedníci Jana Křtitele svému učiteli. ¹⁹ Jan poslal dva z nich za Ježíšem, aby se zeptali: „Jsi Mesiáš, anebo máme čekat ještě někoho jiného!“ ²⁰⁻²¹ Když přišli s tou otázkou, Ježíš právě uzdravoval nemocné, všelijak postižené, osvobozoval spoutané duševními nemocemi, mnohým slepým vracel zrak. ²² Poslům odpověděl: „Jděte zpět k Janovi a řekněte mu, co jste viděli a slyšeli: slepí vidí, chromí chodí, hluchí slyší, mrtví ožívají a těm, kteří nic nemají, nabízí Bůh podíl ve svém království. ²³ Šťasten je každý, kdo mne neodmítne.“ ²⁴ Když poslové odešli, začal Ježíš mluvit ke shromážděným lidem o Janu Křtiteli: „Když jste chodili za mužem, který strávil život v pustinách, koho jste očekávali? Rákos, který se otočí podle větru? ²⁵ Nebo jste chtěli vidět člověka v přepychových šatech? Takoví jsou jen v palácích. ²⁶ Chtěli jste slyšet proroka? Ano, poznali jste někoho ještě většího než proroka. ²⁷ Jan je ten, o němž je napsáno: ‚Posílám svého posla před tebou, aby ti připravil cestu.‘

²⁸ Jan dostal nejvyšší úkol ze všech lidí: oznámit, že Kristus přichází! A přece i ten nejnepatrnější, kdo se dočkal a uvěřil, byl poctěn více než Jan. ²⁹ Víte, že Janovi posluchači – a byli mezi nimi i lidé s všelijakou pověstí – přijali Jana jako Božího posla a dali se proto od něho pokřtít. ³⁰ Farizejové a znalci zákona však Janův křest odmítli, protože nepochopili, že i oni potřebují

Boží odpuštění.“ ³¹ Ježíš pokračoval: „Komu se tak podobají? ³² Jsou nespokojení a náladoví jako děti, které si hrají na návsi chvíli na svatbu, chvíli na pohřeb a vzájemně si vyčítají:

„Pískali jsme vám,
a vy jste netancovali.

A pak jsme vám zase smutně zpívali,
a vy jste neplakali.’

³³ Když se Jan Křtítel postil a nepil víno, říkali jste, že je fanatik, ³⁴ a když Syn člověka jí a pije, říkáte pohrdlivě: ‚Podívejte se na toho žrouta a pijana, který se přátelí i se zrádci národa a s kdejakou sebrankou.‘ ³⁵ Ale kdo přijme Boží moudrost, ten tomu porozumí.“

Hříšná žena potírá olejem Ježíšovy nohy

³⁶ Jeden farizej pozval Ježíše na oběd. Ten přišel a stoloval s ním. ³⁷ V tom městě žila také žena, která měla špatnou pověst. Když slyšela, že Ježíš je na návštěvě u farizeje Šimona, vzala alabastrovou nádobku s drahocenným vonným olejem a šla tam. ³⁸ Poklekla k Ježíšovým nohám, smáčela mu je slzami, utírala svými vlasy, líbala je a potírala vonným olejem. ³⁹ Když to viděl farizej, který Ježíše pozval, myslel si: „Kdyby to byl prorok, věděl by, co je to za ženu, a nedovolil by, aby se ho taková hříšnice vůbec dotkla.“

⁴⁰ Tu ho Ježíš oslovil: „Rád bych se tě, Šimone, na něco zeptal.“ „Prosím, jen mluv,“ řekl Šimon.

⁴¹ „Jeden věřitel měl dva dlužníky. První mu byl dlužen pět set stříbrných, druhý padesát.

⁴² Když však ani jeden z nich nemohl zaplatit,

věřitel odpustil dluh oběma. Co myslíš, který z nich ho bude mít víc rád?“ ⁴³ Šimon odpověděl: „Mám za to, že ten, kterému více prominul.“ „Správně,“ řekl Ježíš. ⁴⁴ Pak ukázal na ženu u svých nohou a pověděl Šimonovi: „Podívej se na tu ženu. Přišel jsem do tvého domu a ty jsi mi nedal umýt nohy, jak je zvykem; tato žena mi je umyla svými slzami a vytřela svými vlasy. ⁴⁵ Na uvítanou jsi mne jako hostitel nepolíbil, ale tato žena mi nepřestává líbat nohy. ⁴⁶ Nepotřel jsi mi hlavu olejem, ale tato žena nelitovala drahocenného oleje na mé nohy. ⁴⁷ Je to jako s těmi dlužníky: velký hřích je jí odpuštěn a to se projevuje na lásce, kterou mi prokazuje. Kdo si myslí, že odpuštění nepotřebuje, pak málo miluje.“ ⁴⁸ Potom se obrátil k ženě: „Tvoje hříchy jsou ti odpuštěny.“ ⁴⁹ Když si ostatní hosté říkali mezi sebou: „Co je to za člověka, že si troufá odpouštět hříchy?“ ⁵⁰ uklidnil ji: „Tvoje víra tě zachránila, jdi pokojně domů.“

8

Ženy provázejí Ježíše a učedníky

¹ Potom Ježíš chodil od města k městu, od vesnice k vesnici a všude kázal radostnou zvěst, že Boží království přichází. Doprovázelo ho jeho dvanáct učedníků ² a některé ženy, které zbavil démonů a uzdravil z různých nemocí. Byly to: Marie Magdaléna, kterou osvobodil od naprosté posedlosti, ³ Jana – žena Herodova správce Chuzy, Zuzana a mnohé jiné, které je ze svých prostředků podporovaly.

Ježíš vypráví podobenství o rozséváči

⁴ Jednou se okolo Ježíše shromáždilo mnoho lidí ze všech koutů. Vyprávěl jim toto podobenství: ⁵ „Vyšel rolník na pole, aby rozséval. Jak rozséval, padlo některé zrna na cestu, kde je buď zašlapali lidé, nebo sezobali ptáci. ⁶ Jiné padlo na skalnatou půdu. Vyklíčilo sice, ale pro nedostatek vláhy uschlo. ⁷ I do trní některé zapadlo, trní je však přerostlo a udusilo. ⁸ Pouze v připravené půdě se zrna trvale uchytilo a vyhnalo do plných klasů, v jakých bývá i na sto zrnků.“ Když dovyprávěl, řekl: „Slyšeli jste – přemýšlejte!“

⁹ Později se ho učedníci ptali, co to podobenství znamená. ¹⁰ Ježíš odpověděl: „Bůh vám dopřává, abyste porozuměli jeho záměrům se světem. Ostatním jsou dána podobenství: vidí, a přece mnozí nic nepoznají, slyší, a nakonec většinou nepochopí nic.“

¹¹ Tomu podobenství je třeba rozumět takto: Zrna je Boží řeč k lidem. ¹² U mnohých se mu daří tak jako zrnu, které padlo na cestu. Ti Boží slovo vyslechnou, a pak přichází ďábel a to, co slyšeli, jim ze srdce sebere, jen aby neuvěřili a nebyli zachráněni. ¹³ U těch druhých se daří slovu jako zrnu, které padlo na skalnatou půdu. Ti Boží slovo vyslechnou, radostně je přijmou, ale nedovolí, aby v jejich životě zapustilo kořeny. Nějakou dobu vydrží věřit, ale když přijdou zkoušky, odpadnou. ¹⁴ U jiných je to jako se zrnem, které padlo do trní. Ti rozumějí Božímu slovu, ale nedozraje v nich a nepřinese užitek;

každodenní starosti, snaha něco vlastnit a honba za požitky je udusí. ¹⁵ A konečně u některých je to jako se zrnem, které padlo do úrodné půdy. Ti slyší rádi Boží slovo, opatrují je v připraveném srdci a upřímně mu věří. Ti pak přinášejí trvalý užitek. ¹⁶ Nikdo nerozsvěcuje svíci proto, aby ji přikryl nádobou nebo strčil pod postel, ale proto, aby ji postavil na svícen. Jenom tak posvítí na cestu těm, kdo vcházejí. ¹⁷ Všechno, co je skryté, bude jednou vyneseno na světlo a vše, co se úzkostlivě tají, vyjde najevo. ¹⁸ Zamyslete se nad tím, jak nasloucháte Božímu slovu! Kdo je bere vážně, porozumí víc a víc, ale kdo je bere na lehkou váhu, přijde nakonec i o to, co si myslí, že má!“

Ježíš říká, kdo tvoří jeho rodinu

¹⁹ Ježíšova matka a jeho bratři pro něj přišli, ale nemohli se k němu dostat pro nával lidí. ²⁰ Lidé mu oznámili: „Tvoje matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí ti něco říci.“ ²¹ Ježíš jim odpověděl: „Moje matka a moji bratři jsou ti, kteří slyší Boží slovo a řídí se podle něho.“

Ježíš utiňuje bouři

²² Jednoho dne nastoupil Ježíš se svými učedníky na loď a řekl jim: „Přeplavíme se na druhý břeh jezera.“ ²³ Cestou usnul. Vtom se na jezero přihnala větrná bouře. Vlny se vysoko zvedaly, loď se plnila vodou a hrozilo, že se potopí. ²⁴ Učedníci Ježíše vzbudili a volali: „Pane, Pane, utopíme se!“ Ježíš vstal, poručil větru a utižil vlny. ²⁵ V nastalém tichu se zeptal

učedníků: „Kde zůstala vaše víra?“ Byli celí vyděšení a udivení a říkali si mezi sebou: „Kdo to jen může být, že ho i vítr a vlny poslouchají?“

Ježíš vyhání démony do stáda vepřů

²⁶ Plavili se dále do gerasenského kraje, který leží na protějším břehu než Galilea. ²⁷ Sotva Ježíš vystoupil na břeh, přiběhl k němu muž z Gerasy, posedlý démony. Již delší dobu pobíhal nahý, potloukal se bez domova a přespával v prázdných skalních hrobech. ²⁸ Když uviděl Ježíše, zaječel, vrhl se před ním na zem a křičel: „Co ode mne chceš, Ježíši, synu Nejvyššího Boha? Nech mne na pokoji!“ ²⁹ Ježíš přikázal démonu, aby toho muže opustil; záchvaty jej totiž týraly už dlouhou dobu. Lidé ho svazovali na ruku řetězy, na nohy mu nasazovali okovy, ale on měl takovou sílu, že všechno zpřetrhal. Pak se skrýval v pustinách. ³⁰ Ježíš se ho zeptal: „Kdo vlastně jsi?“ On odpověděl: „Nás je spousta.“ Byl totiž posedlý mnoha démony. ³¹ Nešťastník teď za ně prosil Ježíše, aby je úplně nezničil. ³² Vybrali si stádo vepřů, které se páslo nedaleko na stráni. Když Ježíš dovolil, ³³ démoni opustili muže a zmocnili se vepřů. Stádo se splášlo a hnalo se po srázu rovnou do jezera, kde utonulo. ³⁴ Když to viděli pasáci vepřů, utekli a ve městě i na vesnicích vyprávěli, co se stalo. ³⁵⁻³⁶ Lidé se chtěli na vlastní oči přesvědčit a přišli k Ježíši. U jeho nohou seděl onen muž uzdravený a oblečený, Bylo na něm jasně znát, že má zdravý rozum. Nejvíce lidmi otřáslo vyprávění očitých svědků, jakým

způsobem byl ten člověk uzdraven. ³⁷ Zmocnil se jich takový strach, že prosili Ježíše, aby jejich krajinu opustil. A tak vstoupil na loď a plavil se zpět. ³⁸ Muž, kterého Ježíš uzdravil, prosil, aby ho vzal s sebou. Ježíš odmítl a rozloučil se s ním se slovy: ³⁹ „Jdi domů a vypravuj, jak veliké věci s tebou Bůh učinil.“ Muž poslechl, odešel a všude vyprávěl, jaké dobrodiní mu Ježíš prokázal.

Ježíš uzdravuje krvácející ženu a křísí děvče

⁴⁰ Na druhém břehu zatím čekal na Ježíšův návrat zástup lidí. ⁴¹ Byl mezi nimi také představený synagogy Jairus. Padl Ježíšovi k nohám a prosil, aby šel k němu, ⁴² že jeho jediná, dvanáctiletá dcerka umírá. Cestou se na Ježíše tlačili lidé ze všech stran. ⁴³ Byla tam i jedna žena, která již dvanáct let trpěla krvácením, a ačkoliv nechala u lékařů již celé své jmění, nikomu se nepodařilo ji uzdravit. ⁴⁴ Ta se ze zadu dotkla třásní Ježíšova pláště a hned ucítla, že její nemoc přestala. ⁴⁵ Ježíš se zeptal: „Kdo se mne to dotkl?“ Nikdo se nepřiznával a Petr řekl: „Pane, vždyť je kolem tebe tolik lidí a ti se na tebe tlačí.“ ⁴⁶ Ježíš na tom však trval: „Někdo se mne úmyslně dotkl, pocítil jsem, že ze mne vyšla síla.“ ⁴⁷ Když žena viděla, že se to nedá tajit, přišla celá rozehvělá k Ježíši a padla na kolena. Předě všemi lidmi mu vyprávěla, proč se ho dotkla a že se v tom okamžiku uzdravila. ⁴⁸ Ježíš jí řekl: „Tvoje víra tě uzdravila. Jdi pokojně domů.“ ⁴⁹ Zatímco Ježíš mluvil, přišel kdosi k Jairovi a sděloval mu: „Tvoje dcera zemřela, už

Ježíše neobtěžuj.“⁵⁰ Ježíš to slyšel a řekl: „Neboj se, jen věř a tvoje dcerka bude zachráněna.“⁵¹ Když došli k Jairovu domu, vzal s sebou Ježíš dovnitř jen Petra, Jana, Jakuba a rodiče dívky.⁵² Tam už nad ní všichni plakali a naříkali. Ježíš řekl: „Neplačte, vždyť neumřela, ale spí.“⁵³ Hořce se mu vysmáli, protože věděli, že dívka skutečně zemřela. Ježíš všechny poslal ven,⁵⁴ vzal ji za ruku a zvolal: „Dítě, vstaň!“⁵⁵ A ona hned začala dýchat a vstala. Nařídil, aby jí dali něco k jídlu.⁵⁶ Rodičů se zmocnil úžas a radost. Ježíš jim však nařídil, aby nikomu nevyprávěli, co se stalo.

9

Ježíš vysílá dvanáct učedníků

¹ Ježíš svolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad všemi démony a nemocemi.² Poslal je, aby uzdravovali a oznamovali, že Boží království je zde.³ Řekl jim: „Nic si s sebou na cestu neberte, ani hůl, ani mošnu, ani chléb, ani peníze, ani náhradní šaty.“⁴ Kde vám poskytnou přístřeší, tam nějakou dobu zůstaňte a odtamtud vycházejte ke svým úkolům.⁵ Jestliže vás někde nepřijmou, nevnucujte se, odejděte a setřeste před nimi i prach se svých opánek, abyste je tak varovali před Božím hněvem.“⁶ Učedníci se vypravili na cestu a chodili od vesnice k vesnici. Všude kázali radostnou zvěst o spáse a uzdravovali.

Herodes zabíjí Jana Křtitele

⁷ Všechno, co Ježíš kázal a činil, se doneslo až k vladaři Galileje Herodovi. Nevěděl dobře, co si o tom má myslet. Někteří tvrdili, že to Jan Křtitel, kterého dal Herodes popravit, vstal z mrtvých. ⁸ Jiní se domnívali, že se znovu ukázal prorok Eliáš, další usuzovali, že vstal z mrtvých některý ze starých proroků. ⁹ Herodes říkal: „Jana Křtitele jsem přece dal popravit, kdo je tedy ten muž, o kterém slyším tak zvláštní věci?“ Proto si velice přál Ježíše poznat.

Ježíš sytí pět tisíců

¹⁰ Učedníci se vrátili k Ježíšovi a vypravovali mu o všem, co vykonali. Odebral se s nimi na odlehlé místo v okolí města Betsaidy. ¹¹ Jakmile se však lidé dozvěděli, kam šel, vypravili se za ním. Ježíš je neodmítl, ale znovu kázal o Božím království a uzdravoval ty, kteří to potřebovali. ¹² Začalo se stmívat. Učedníci za ním přišli a říkali: „Propust' už lidi, ať se mohou rozejít do okolních vesnic a dvorců, aby si sehnali něco k jídlu a mohli tam přenocovat; tady v té pustině nic neseženou.“ ¹³⁻¹⁴ Ježíš jim řekl: „Tak jim dejte najíst vy.“ Podivili se: „My? Vždyť máme jen pět chlebů a dvě ryby a jen mužů je tu asi pět tisíc. Ledaže bychom my sami šli a něco pro ně nakoupili.“ Ježíš nato řekl svým učedníkům: „Rozsadte je do skupin asi po padesáti.“ ¹⁵ Tak se stalo. ¹⁶ Potom vzal Ježíš těch pět chlebů a ty dvě ryby a poděkoval za ně Bohu. Pak lámal ty pokrmy a podával svým učedníkům, aby je předkládali lidem. ¹⁷ Všichni se dosyta najedli.

Nakonec učedníci ještě sesbírali dvanáct košů zbytků.

Petr vyznává, že Ježíš je Mesiáš

¹⁸ Jednou se Ježíš odebral se svými učedníky na odlehlé místo k modlitbám. Otázal se jich: „Za koho mě vlastně lidé považují?“

¹⁹ Odpověděli mu: „Někteří za Jana Křtitele, jiní za Elijáše, anebo za některého z dávných proroků, který vstal z mrtvých.“ ²⁰ A tu jim Ježíš položil přímou otázku. „A za koho mě máte vy?“ Petr odpověděl: „Ty jsi ten Boží Syn, Mesiáš.“

Ježíš poprvé předpovídá svou smrt

²¹ Ježíš svým učedníkům kladl na srdce, aby o tom zatím nehovořili. ²² A dodal: „Syn člověka musí ještě mnoho vytrpět. Starší, přední kněží a učitelé zákona ho odsoudí, bude zabit, ale třetí den vstane z mrtvých.“ ²³ Všem pak řekl: „Kdo chce jít za mnou, přestaň myslet na sebe, den za dnem nes svůj kříž a následuj mne. ²⁴ Kdo chce žít podle sebe, promarní svůj život, ale kdo mi svěří celý svůj život, zachrání ho pro věčnost. ²⁵ Co by z toho člověk měl, kdyby získal třeba celý svět, ale prohrál věčnost? ²⁶ Kdo se ke mně nezná a za má slova se stydí, za toho se budu jednou stydět i já, až znovu přijdu v plné slávě Boha Otce a v doprovodu andělů. ²⁷ Můžete se spolehnout, že někteří z vás nezemřou dříve, dokud neuvidí rozmach Božího království na zemi.“

Ježíš se proměňuje na hoře

²⁸ Asi za týden po této rozmluvě vystoupil Ježíš s Petrem, Jakubem a Janem na jednu horu, aby se tam modlil. ²⁹ Během modlitby se proměnil výraz Ježíšovy tváře a také jeho šat oslnivě zbělel. ³⁰⁻³¹ Pojednou se tam objevili dva muži nadzemského vzhledu – byl to Mojžíš a Elijáš. Hovořili s Ježíšem o událostech, které ho čekají v Jeruzalémě – o závěru jeho pozemského života a jeho odchodu k Otci. ³² Petra a jeho druhy však přemohl spánek. Když procitli, uviděli Ježíše zářícího nebeským jasem a ty dva muže vedle něho. ³³ Když se pak proroci chtěli vzdálit, řekl Petr Ježíšovi: „Jak je nám tu dobře, Pane! Co kdybychom tu postavili tři přístřešky: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Elijášovi?“ Nevěděl dobře, co mluví. ³⁴ Ještě to ani nedořekl, když je zahalil oblak. To je naplnilo bázní. ³⁵ Z oblaku se ozval hlas: „Toto je můj vyvolený Syn, toho poslouchejte!“ ³⁶ Po tom všem zůstal na hoře Ježíš zase jen se svými učedníky. O tom, co zde učedníci prožili, zatím nikomu nevyprávěli.

Ježíš uzdravuje chlapce posedlého démonem

³⁷ Když příštího dne sestupovali z hory, vyšel jim naproti velký zástup lidí. ³⁸ Z davu začal na Ježíše volat jeden muž: „Pane, prosím tě, ujmí se mého syna. Mám jen jeho. ³⁹ Zmocňuje se ho démon, můj syn pak křičí, u úst má pěnu a je celý zkroucený. Ten záchvat trvá dlouho a nesnadno ho přechází, strašně ho to týrá. ⁴⁰ Prosil jsem tvoje učedníky, aby mi syna uzdravili, ale nepodařilo se jim to.“ ⁴¹ Ježíš na

to řekl: „Vy ale napínáte moji trpělivost. Jak dlouho vám to bude ještě trvat než uvěříte? Přiveď sem svého syna!“⁴² Než však k němu chlapec došel, padl k zemi v novém záchvatu. Ježíš démona vyhnal, chlapce uzdravil a předal ho otci.⁴³ Všichni byli tím jasným projevem Boží moci ohromeni.

Ježíš podruhé předpovídá svou smrt

Lidé se ještě obdivovali Ježíšovu skutku, ale on se obrátil na své učedníky: ⁴⁴ „Teď mne obdivují, ale uvidíte, co se mnou jednou provedou.“⁴⁵ To ovšem učedníci tenkrát nechápali, ale neodvážili se ho zeptat.

Učedníci se přou, kdo z nich je větší

⁴⁶ Jednou se učedníci začali dohadovat, kdo z nich je nejvýznamnější. ⁴⁷ Ježíš to postřehl, postavil před ně dítě a ⁴⁸ řekl: „Podle toho, jak se chováte k nejmenším, se dá usoudit, jaký vztah máte ke mně, a tak ukazujete svůj postoj k Bohu, který mne poslal. Ten nejpokornější mezi vámi je v Božích očích největší.“

Učedníci brání jiným mluvit v Ježíšově jménu

⁴⁹ Ještě se ozval Jan: „Pane, viděli jsme člověka, který ve tvém jménu vyháněl demony. Snažili jsme se mu v tom zabránit, protože s námi nechodí.“⁵⁰ Ježíš odpověděl: „Jen ho nechte, kdo není proti nám, je s námi.“

Ježíš učí o ceně následování

⁵¹ Přiblížil se čas, kdy měl Ježíš zemřít, a tak nastoupit cestu vzhůru k Bohu. Uvědomil

si, že proto musí do Jeruzaléma. ⁵² Na cestě přes samařské území poslal napřed učedníky, aby vyjednali nocleh v jedné vesnici. ⁵³ Tamní obyvatelé však Židy a Jeruzalém nenáviděli a nepřijali tedy Ježíše. ⁵⁴ Jakuba a Jana to rozhněvalo a řekli: „Pane, nemáme na ně svolat oheň z nebe, jako to kdysi udělal Eliáš? Ať ta vesnice shoří!“ ⁵⁵ Ježíš to rozhodně odmítl: „Jak vás může něco takového napadnout? Jako byste ani nebyli moji učedníci. ⁵⁶ Syn člověka přece nepřišel lidské životy mařit, ale zachraňovat.“ Šli tedy do jiné vesnice. ⁵⁷ Cestou mu řekl jeden muž: „Pane, jsem připraven tě kamkoliv následovat.“ ⁵⁸ Ježíš ho však upozornil: „Lišky mají své nory, ptáci hnízda, ale já často nevím, kam se večer uložím.“ ⁵⁹ Jiného muže vyzval: „Pojď se mnou!“ Ale on váhal a vymlouval se: „Dovol mi nejprve pochovat mého otce.“ ⁶⁰ Ježíš řekl: „Poslední službu mrtvým může vykonat kdokoliv, ale ty neotálej a kaž o Božím království, o záchraně člověka pro věčnost.“ ⁶¹ A ještě jiný řekl Ježíši: „Chci jít s tebou, ale dovol, abych se nejprve doma pořádně rozloučil.“ ⁶² Ježíš mu řekl: „Chce-li orač vyorat rovnou brázdu, nemůže se ohlížet nazpátek. Kdo není ochoten jít hned, není způsobilý pro Boží království.“

10

Ježíš vysílá sedmdesát učedníků

¹ Ježíš vybral ještě jiných sedmdesát svých následovníků a poslal je ve dvojicích napřed do

míst, která chtěl později sám navštívit. ² Řekl jim: „Úroda je bohatá, ale ženců je málo. Proste Boha, ať pošle dělníky na svoji sklizeň. ³ Jděte! Posílám vás jako ovce mezi vlky. ⁴ Neberte s sebou žádnou peněženku, ani mošnu, ani náhradní obuv. Nemarněte čas zbytečným povídáním. ⁵ Do kteréhokoliv domu vejdete, pozdravte je přáním pokoje. ⁶ Přijmou-li vás přátelsky, usídlí se skutečně v tom domě pokoj, který jste jim přáli. Odmítnou-li vás, vám pokoj zůstane, a oni ho budou postrádat. ⁷⁻⁸ Tam, kde vás přijmou, zůstaňte potřebnou dobu a nerozpakujte se přijmout jejich pohostinnost, protože dělník má právo na svou mzdu. ⁹ V tom místě uzdravujte nemocné a hlásejte, že docela nablízku je Boží moc a milosrdenství, že Kristus je zde. ¹⁰ Tam, kde vás nepřijmou, vyjděte do ulic a řekněte: ¹¹ ‚Nechceme od vás nic, i ten váš prach setřásáme ze svých nohou. Vezměte však na vědomí, že i k vám přichází Kristus, a protože ho odmítáte, čeká vás Boží soud. ¹² Budete na tom hůř než lidé ze Sodomy, kteří neměli takovou příležitost jako vy.‘ “ ¹³ Pak Ježíš začal hovořit o galilejských městech, kde mu tak mnozí neuvěřili: „Běda ti, Korozaim, běda ti, Betsaido! ¹⁴ Kdyby se v pohanských městech Týru a Sidónu děly takové zázraky jako u vás, dávno by činili pokání ze všeho zlého, kterého se kdy dopustili. A tak Týru a Sidónu bude v den posledního soudu snesitelněji než vám. ¹⁵ Poroste až do nebe tvá pýcha, Kafarnaum? Tvůj pád bude veliký!“ ¹⁶ Potom učedníkům ještě

dodal: „Kdo vám bude naslouchat, naslouchá mně, kdo vámi pohrdne, pohrdá i mnou. A kdo mne odmítne, odmítne toho, který mne poslal – samého Boha!“

Návrat sedmdesáti učedníků

¹⁷ Později se těch sedmdesát učedníků vrátilo s radostnými zprávami: „Pane, dařilo se nám vyhnat i démony, když jsme vyslovili tvé jméno.“

¹⁸ Ježíš řekl: „Mám před očima satanovu konečnou porážku. ¹⁹ Už teď vám dávám moc zašlapávat síly tohoto nepřítele, jako když člověk hubí jedovaté hady a štíry. Nebojte se jich, neuškodí vám. ²⁰ Z toho se však neradujte, že se vám mocnosti zla podrobují, ale radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebi.“ ²¹ Boží Duch naplnil Ježíše v té chvíli velkou radostí, takže se modlil: „Děkuji ti, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl před učenými a rozumáři tyto skutečnosti a odkrýváš je dětsky prostým lidem. Ano, Otče, tak se ti to líbí. ²² Všechno jsi mi svěřil; jen ty víš, kdo jsem já, a já vím, kdo jsi ty. Nikdo není schopen tě pochopit, pokud mu to neobjasním.“

²³ Pak se obrátil na své učedníky a řekl jim: „Radujte se, že to všechno smíte vidět na vlastní oči. ²⁴ Mnozí proroci a králové si přáli vidět a slyšet, co vy teď spoluprožíváte, ale nebylo jim to dáno.“

Ježíš vypráví podobenství o milosrdném Samařanu

²⁵ Jeden z učitelů zákona chtěl přivést Ježíše do úzkých a zeptal se ho: „Mistře, co mám dělat, abych si zajistil věčný život?“ ²⁶ Ježíš mu

odpověděl otázkou: „Co o tom říká Mojžíšův zákon? Co tam čteš?“ ²⁷ Muž na to uvedl slova ze zákona: „Miluj Pána Boha z celého srdce, z celé duše, vší silou a celým rozumem a svého bližního miluj tak, jako miluješ sebe.“ ²⁸ „Správně,“ řekl Ježíš, „říd se podle toho a přijdeš do nebe.“ ²⁹ Učitel zákona se však nechtěl tak lehce vzdát, a proto se ještě zeptal. „Ale kdo je můj bližní?“ ³⁰ Na to mu Ježíš vyprávěl následující příběh: „Jeden muž se vydal z Jeruzaléma do Jericha. Cestou ho přepadli lupiči, okradli, zbili a polomrtvého nechali ležet. ³¹ Šel kolem kněz, uviděl zraněného, ale vyhnul se mu. ³² I jeden chrámový sluha šel okolo, ale ani ten mu neposkytl pomoc. ³³ Nakonec přišel jeden muž ze Samaří. Když uviděl zraněného, bylo mu ho líto. ³⁴ Zapomněl na starou nenávist mezi Židy a Samařany, ošetřil přepadeného a ovázal mu rány. Pak ho posadil na svého mezka, zavezl do hostince a tam o něho pečoval. ³⁵ Druhého dne dal hostinskému dva stříbrňáky s prosbou: ‚Věnuj mu potřebnou péči, a kdyby tě to stálo víc, než jsem ti dal, vyrovnám se s tebou, až pojedu zpátky.‘“ ³⁶ „Co myslíš,“ zeptal se Ježíš, „který z těch tří se zachoval k tomu přepadenému jako bližní?“ ³⁷ Učitel zákona odpověděl: „Ten, který mu pomohl.“ Ježíš na to řekl: „Jdi a jednej také tak.“

Ježíš navštěvuje Marii a Martu

³⁸ Ježíš s učedníky pokračoval v cestě. V jedné vesnici je do svého domu pozvala žena jménem Marta. ³⁹ Její sestra Marie se posadila a pozorně

naslouchala Ježíšovým slovům. ⁴⁰ Marta měla zatím plné ruce práce s pohoštěním. Za chvíli přišla k Ježíšovi s výčitkou: „Pane, nevidíš, co mám práce, a že Marie si jen tak sedí? Pošli ji, ať mi pomůže!“ ⁴¹ Ježíš jí odpověděl: „Milá Marto, ty se moc staráš a příliš se namáháš pro věci, které za to nestojí. ⁴² Člověk potřebuje jen málo. Doopravdy vlastně jen jedno. Marie to pochopila a to jí nikdo nevezme.“

11

Ježíš hovoří s učedníky o modlitbě

¹ Jednou se Ježíš opět modlil o samotě. Když skončil, požádal ho jeden z učedníků: „Pane, nauč nás, jak se máme modlit. Jan Křtitel tomu své učedníky také učil.“ ² Ježíš mu vyhověl:

„Když se modlíte, říkejte:

Náš nebeský Otče,

vzdáváme čest tvému svatému jménu.

Ujmi se vlády,

ať se děje všechno podle tvé vůle

jak v nebi, tak i na zemi.

³ Dej nám chléb i dnes

⁴ a odpusť nám naše provinění,

    tak jako my odpouštíme těm, kteří nám ubližují.

Chraň nás před pokušením

a vysvobod' nás z moci zlého.

Amen.“

⁵ Dále řekl svým učedníkům: „Představte si, že někdo z vás má přítele a o půlnoci u něj zaklepe se žádostí: ‚Prosím tě, půjč mi

tři chleby, ⁶ dostal jsem nenadálou návštěvu a nemám jí co podat k jídlu.' ⁷ Přítel neotevře a nevlídně odpoví: ‚Dej mi pokoj! Nevidíš, že je zamčeno, všichni jsme v posteli a děti spí? Teď ti přece nebudu něco dávat!‘ ⁸ Napřed odmítá, ale nakonec určitě vyhoví, když se žádající nenechá odradit, ale buší a vytrvale prosí. ⁹ Podobně je tomu i s modlitbami. Proste vytrvale, a bude vám dáno, hledejte bez přestání, a naleznete, tlučte znovu a znovu, a bude vám otevřeno. ¹⁰ Protože, kdo prosí, obdrží; kdo hledá, nalezne; kdo klepe, bude mu otevřeno. ¹¹ Je snad mezi vámi takový otec, který by dal svému synovi kámen, kdyby prosil o chléb, nebo by mu dal hada, kdyby prosil o rybu, ¹² či snad jedovatého štíra místo vajec? ¹³ Vy, hříšní lidé, nikdy nedáte dětem, co by jim uškodilo. Tím spíše váš nebeský Otec vyslyší vaše vytrvalé modlitby. Usměrní vaše přání a dá to, co vám skutečně prospívá.“

Ježíš odpovídá na obvinění nepřátel

¹⁴ Jednou Ježíš vysvobodil člověka ze zajetí němoty. Když lidé slyšeli, že němý mluví, divili se. ¹⁵ Někteří však říkali: „To máte tak: Zlí duchové ho poslouchají, protože mu kníže démonů propůjčil moc.“ ¹⁶ Jiní ho chtěli vyzkoušet a žádali ho, aby nějak prokázal svoje spojení s Bohem. ¹⁷ Ježíš však věděl, oč jim jde, a proto řekl: „Stát, v němž zuří občanská válka, je v nebezpečí zániku, a jsou-li v rodině neustálé hádky, nemá daleko k rozpadu. ¹⁸ Podle vás tedy bojuje satan sám proti sobě. ¹⁹ Říkáte, že vyháním demony mocí satana. Ale co vaši

lécitelé? Jakou mocí oni přemáhají nemoci? Na nich si ověřte, jak mne nesmyslně obviňujete. ²⁰ Jestliže však skrze mne pracuje Boží ruka, buďte si jisti, že k vám už přišlo Boží království. ²¹ Střeží-li nějaký statný, dobře ozbrojený muž svůj majetek, nemůže se mu nic stát, ²² ledaže by přišel někdo silnější, odzbrojil ho a majetku se zmocnil. ²³ Kdo není se mnou, je proti mně. Kdo mi nepomáhá, maří moji práci. ²⁴ Když se člověk rozhodne skončit se špatným životem, opouští ho vlastně duch nečistoty. Ten hledá jiný předmět svého zájmu. Když se mu to nedaří, vrací se k člověku, kterého musel opustit. ²⁵ Viděli, že dům – srdce toho člověka – je sice čistý, vyzdobený, ale prázdný, ²⁶ pozve si sedm jiných společníků, horších než je sám, a usídlí se tam. S takovým člověkem je to pak horší než na začátku.“ ²⁷ Když domluvil, jedna žena zvolala: „Šťastná ta žena, která tě porodila a odkojila.“ ²⁸ Ježíš na to řekl: „Šťastnější jsou ti, kteří slyší Boží slovo a žijí podle něho.“

Ježíš varuje před nevěrou

²⁹ Lidé se scházeli u Ježíše a on k nim začal mluvit: „Jak jsou dnešní lidé zaslepení! Domáhají se na Bohu nějakého důkazu, ale nedostanou ho. ³⁰ Ninivští neviděli od Jonáše žádné zázraky, ale uvěřili, že jeho ústy mluví Bůh. Tak i já mám být pro vás dostatečným důkazem. ³¹ Královna ze Sáby neváhala podniknout dalekou cestu, aby poznala Šalomounovu

moudrost. A proto ona bude jednou sou-
dit tuto generaci pro lhostejnost, se kterou
se staví k moudrosti, jež převyšuje moudrost
Šalomounovu. ³² A tak v den posledního soudu
obyvatele Ninive obviní lidi dnešní doby, protože
oni tenkrát litovali svých zlých činů, když jim
Jonáš kázal, a tady je přece kdosi větší, než byl
Jonáš.

Ježíš hovoří o šíření světla

³³ Žádný nerozsvítí lampu proto, aby ji strčil
do kouta anebo pod kbelík, ale postaví ji tak,
aby všem, kdo chtějí vejít, svítla. ³⁴ Světlo
vstupuje do člověka okem. Je-li oko zdravé
a čisté, pronikne světlo do celé bytosti; je-li
zalepené špínou, je celý člověk ve tmě. ³⁵ Dej
tedy pozor, aby to světlo, které jsi už obdržel,
nebylo zastíněno. ³⁶ Budeš-li naplněn vnitřním
světlem a nebude-li v tobě žádného tmavého
koutu, pak celý tvůj život bude svítit, jako bys
stál v plné záři lampy.“

Ježíš kritizuje náboženské vůdce

³⁷⁻³⁸ Když Ježíš domluvil, pozval ho jeden
farizej k sobě na oběd. Ježíš přišel a posadil se za
stůl. Vynechal obřadné omytí rukou a to nemile
překvapilo hostitele. ³⁹ Ježíš mu řekl: „Vy,
farizejové, omýváte nádoby jen zvenku a vnitřku
si nehledíte. A právě tak přes všechno obřadné
mytí je vaše nitro plné hrabivosti a špatnosti.
⁴⁰ Vy zaslepenci! Bohu Stvořiteli patříme se
vším, co jsme i co máme. ⁴¹ Chudým dejte
všechno, co máte v mísách, a pak i na vás bude

všechno čisté. ⁴² Běda vám, farizejové! Pečlivě odvádíte desátý díl ze všeho, i z máty, heřmánku a každého koření, ale nejednáte spravedlivě a podle lásky k Bohu. Je pěkné, že odvádíte desátky, ale to hlavní byste neměli zanedbávat. ⁴³ Běda vám, farizejové! Vyhledáváte čestná místa v synagogách a vyžadujete, aby vás lidé na ulicích uctivě zdravili. ⁴⁴ Jste jako místo, kde je tajně zakopaná mrtvola. Lidé tam klidně chodí a nevědí, jak nakažlivá hniloba se tam skrývá.“ ⁴⁵ Ozval se jeden z učitelů zákona: „Mistře, to, co tu říkáš, uráží i nás.“ ⁴⁶ Ježíš odpověděl: „Však ani s vámi zákoníky to není lepší. Nakládáte lidem víc, než mohou unést, ale sami s tím nehnete ani prstem. ⁴⁷⁻⁴⁹ Běda vám! Stavíte sice pomníky prorokům, které zabili vaši otcové, ale od svých předků se nijak nelišíte. Bůh ve své prozřetelnosti věděl, že budete pronásledovat a zabíjet jeho proroky a posly. ⁵⁰⁻⁵¹ Na hlavu této generace padne vina za prolitou krev všech Božích mužů od Ábela až po posledního mučedníka pro Boží věc. Říkám vám, že vaše generace na sebe svolá trest. ⁵² Běda vám, učitelům zákona! Skryli jste klíč, kterým lze otevřít dveře pravého poznání. Sami jste nevešli a překážíte těm, kdo by vejít chtěli.“ ⁵³ Když domluvil, začali na něj farizejové a učitelé zákona zle dotírat a kladli mu záludné otázky, ⁵⁴ aby ho pro nějaký výrok mohli obžalovat.

Ježíš varuje před pokrytectvím

¹ Mezitím se shromáždily tisíce lidí. Bylo jich tolik, že se málem ušlapali. Ježíš však nejprve promluvil ke svým učedníkům: „Varujte se pokrytectví farizejů. Je jako kvas, který snadno pronikne těsto. ² Nic se nedá navždy zatajit. ³ Všechno, co jste si řekli za tmy, bude jednou řečeno na denním světle. A co jste si šeptali za zavřenými dveřmi, bude voláno ze střech. ⁴ Jako přátelům vám radím: nebojte se těch, kteří mohou zabít jen tělo, ale víc vám udělat nemohou. ⁵ Jen toho se bojte, kdo má moc ukončit nejen časný život, ale rozhodnout i o vaší věčnosti: Boha mějte v úctě! ⁶ Jakou cenu má vrabec na vašem trhu? Pár haléřů. Vidíte, a ani na jednoho z nich Bůh nezapomene. Jak by tedy mohl zapomenout na vás? ⁷ On ví i to, kolik máte vlasů na hlavě. Proto se nebojte, vás si Bůh váží daleko víc než mnoha vrabců dohromady. ⁸ Říkám vám, kdo se ke mně hlásí před lidmi, toho jako Syn člověka zastoupím na posledním soudu. ⁹ Kdo mě však před lidmi zapře, k tomu se hlásit nebude. ¹⁰ Kdo urazí Syna člověka, tomu může být odpuštěno. Ale kdo urazí Ducha svatého, který působí skrze mne, tomu odpuštěno nebude. ¹¹ Až vás budou vyslyšet před úřady a soudy, nestarejte se, co a jak byste měli mluvit, ¹² protože Duch svatý vám to v té chvíli vnukne.“

Ježíš vypráví podobenství o bohatém bláznovi

¹³ Jeden ze zástupu ho požádal: „Pane, řekni mému bratrovi, ať se se mnou spravedlivě

rozdělí o dědictví.“ ¹⁴ Ježíš mu odpověděl: „Nejsem tu na to, abych rozsuzoval vaše spory.“ ¹⁵ Všem potom řekl: „Varujte se chamtivosti. Vždyť smysl života není v tom, aby člověk hromadil.“ ¹⁶⁻¹⁷ A pověděl jim k tomu příběh: „Když jeden člověk sklídlil z polí velkou úrodu, přemýšlel, kam ji uložit. ¹⁸⁻¹⁹ Rozhodl se, že dá zbořit staré stodoly a postaví prostornější, kam si všechno uskladní. Těšil se, že bude mít na léta po starosti a v klidu a pohodě si bude všeho užívat. ²⁰ Ale promluvil k němu Bůh: ‚Blázne, dnes v noci zemřeš, a komu připadne, co sis nahromadil?‘“ ²¹ Ježíš uzavřel: „Tak se stane každému, kdo hromadí majetek a nestará se o to, co má věčnou hodnotu v Božích očích.“

Ježíš varuje před přílišnou starostlivostí

²² Pak ještě řekl svým učedníkům: „Týká se to i Vás: Nedělejte si starosti, co budete jíst, pít a jaké šaty si pořídíte. ²³ Život je víc než pokrm a nápoj a tělo je důležitější než šaty. ²⁴ Podívejte se na havrany! Nesejí, nežnou, nemají spíže ani stodoly a Bůh je živí. Pro něho máte větší cenu než ptáci! ²⁵⁻²⁶ Kdyby se někdo z vás sebevíc snažil, může povyrůst třeba jen o jediný centimetr? Když ani taková maličkost není ve vaší moci, proč se trápíte starostmi o to ostatní? ²⁷ Podívejte se, jak rostou květiny na louce. Nepředou, netkají, a přece ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak skvostně oblečen jako kterákoliv z nich. ²⁸ Když tedy Bůh tak pěkně odívá rostlinu, která jeden den kvete a

druhý den uvadá, jak by se tím spíše nepostaral o vás, vy malověrní. ²⁹ A tak se tolik nepachtěte po tom, co byste jedli nebo pili, a netrapte se tím. ³⁰ To bývá hlavní zájem lidí, kteří Boha neznají. Váš Otec ví, že i ty věci potřebujete. ³¹ Hleďte především Boží království a on vás opatří vším, co k životu potřebujete. ³² Nebojte se, ač je vás jen malá hrstka; jste občany Božího království. ³³ Nelpěte na tom, co máte, ale dávejte to do služby a rozdávejte potřebným. To je to nejlepší, co můžete s pomíjivým majetkem udělat. Promění se v nevyčerpatelný poklad u Boha, kde ho žádný zloděj nemůže ukrást a mol rozežrat. ³⁴ Člověk totiž přilne k tomu, na čem mu opravdu záleží. ³⁵ Buďte připraveni a udržujte své lampy rozsvícené.

Ježíš nabádá k přípravě na jeho příchod

³⁶ Buďte jako sluhové, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu otevřeli na první zaklepání. ³⁷ Pochválí ty, kteří budou při jeho příchodu vzhůru. Dokonce je posadí za stůl, sám si vezme zástěru a bude je obsluhovat. ³⁸ Dobře bude těm, které jejich pán najde bdělé, i kdyby přišel o půlnoci nebo až k ránu. ³⁹ Je přece jasné: Kdyby hospodář věděl, v kterou dobu přijde zloděj, jistě by se na něj přichystal. ⁴⁰ Proto buďte připraveni vždycky, protože Syn člověka přijde ve chvíli, kdy se toho nenadějete.“ ⁴¹ Petr se zeptal: „Pane, to, co říkáš, platí jenom nám, anebo všem lidem?“ ⁴² Ježíš odpověděl: „Vy máte být jako dobrý správce,

kterému pán dal na starost ostatní pracovníky, aby jim pravidelně rozdával pokrm. ⁴³ Pán bude spokojen s takovým správcem, kterého zastihne, že to tak poctivě dělá. ⁴⁴ Takovému pak svěří do správy celý svůj majetek. ⁴⁵ Ale běda tomu správci, který by si říkal: „Můj pán se hned tak nevrátí“ a začal by špatně nakládat s těmi, kdo by mu byli svěřeni, a sám by hodoval a opíjel se. ⁴⁶ Když jeho pán nenadále přijde, potrestá ho a vyhodí. ⁴⁷⁻⁴⁸ Kdo zná vůli svého pána, ale neřídí se podle ní, bude tvrdě potrestán; kdo ji nezná a udělá něco, co zasluhuje trestu, nedopadne tak zle. Od toho, komu bylo mnoho svěřeno, bude mnoho očekáváno, a kdo dostal jasné pokyny, od toho bude mnoho vyžadováno.

Ježíš upozorňuje na budoucí rozdělení lidí

⁴⁹ Zvěst o spáse, kterou jsem přinesl na zem, se bude šířit jako oheň; a jak si přeji, aby už vzplál! ⁵⁰ Předtím ovšem musím projít křtem utrpení. Jak je mi úzko, než se dokoná. ⁵¹ Myslíte si, že jsem přišel, aby zůstalo všechno při starém? S tím nepočítejte! Zvěst o mně každého zneklidní a dokonce postaví i lidi proti sobě navzájem. ⁵² I leckterá rodina se rozdělí do dvou táborů: ⁵³ otec se postaví proti synovi a syn proti otci, matka proti dceři, dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha proti tchyni.“ ⁵⁴ Pak Ježíš řekl zástupům: „Když vidíte, že se od západu zatahuje, čekáte déšť a míváte pravdu. ⁵⁵ Když vane jižní vítr, očekáváte horko a bývá horko. ⁵⁶ Chytráci! Úkazy na nebi i na zemi posuzujete a umíte z nich vyvodit závěry. Jak

to, že nedovedete posoudit znamení této doby? ⁵⁷ Jestliže je tu chvíle rozhodnutí, proč otálíte dát věci do pořádku? ⁵⁸ Je to tak, jako když tě věřitel už vede k soudu. Snažíš se s ním ještě cestou vyrovnat. Jinak tě předá soudu a skončíš ve vězení. ⁵⁹ Odtamtud se nedostaneš dříve, dokud svůj dluh do posledního haléře nezaplatíš.“

13

Ježíš vyzývá k pokání

¹ V té době lidé přinesli Ježíšovi zprávu, že Pilát dal pobít galilejské poutníky, zrovna když obětovali. ² Ježíš na to řekl: „Myslíte si, že ti, které zavraždili, byli horšími hříšníky než ostatní obyvatelé Galileje? ³ Ne, nebyli. Ať je vám to výstrahou: Smrt čeká na každého z vás a potom bude pozdě litovat svých hříchů. ⁴ Anebo těch osmnáct, na které se zřítila věž v Siloe; ti také nebyli horší než druzí lidé v Jeruzalémě. ⁵ Když však nebudete litovat svých zlých činů, i vás čeká Boží soud.“ ⁶ Ježíš pak vyprávěl toto podobenství. „Jeden muž si vypěstoval na své vinici fíkovník. Když přišel čas sklizně, hledal na něm ovoce, avšak marně. ⁷ Řekl vinaři: ‚Podívej, už třetí rok čekám na ovoce z tohoto fíkovníku, ale nic nerodí. Poraž ho, jenom tu překáží.‘ ⁸ Vinař se přimlouval: ‚Pane ponech ho ještě jeden rok. Zkypřím mu a pohnojím půdu, snad přece bude rodit. ⁹ Když na něm ani příští rok nic nebude, dáš ho porazit.‘“

Ježíš uzdravuje chromou ženu

¹⁰ Jednou v sobotu kázal Ježíš v synagoze. ¹¹ Mezi posluchači byla také žena postižená již osmnáct let nemocí, která ji tak pokřivila, že se nemohla napřímit. ¹² Když ji Ježíš uviděl, zavolal ji k sobě a řekl: „Ženo, tvé trápení končí.“ Dotkl se jí ¹³ a v tom okamžiku se žena narovnála a srdečně děkovala Bohu. ¹⁴ Představený synagogy však byl pobouřen, že Ježíš uzdravoval v sobotu a napomínal zástup: „Šest dní se má pracovat! Nechte se uzdravit jindy a ne v sobotu, kdy dodržujeme klid.“ ¹⁵ Ježíš na to řekl: „Pokrytci! Kdo z vás neodvazuje dobytek, aby ho zavedl k napajedlu? ¹⁶ A tato žena, která je potomkem Abrahamovým, neměla být v sobotu zbavena toho, co ji osmnáct let svazovalo?“ ¹⁷ Jeho odpůrci se zastyděli, ale ostatní lidé se upřímně radovali z podivuhodných činů, které konal.

Ježíš učí o Božím království

¹⁸ Ježíš řekl: „K čemu mám přirovnat Boží království? ¹⁹ Je jako nepatrné hořčičné semeno, které si člověk zaseje do zahrady. Ono vyklíčí a vyroste z něho tak mohutná bylina, že na ní mohou hnízdit ptáci. ²⁰⁻²¹ Boží království se dá také přirovnat ke kvasu, který žena zadělá do těsta. I když mouky bude hodně, postačí jen trochu kvasu, aby celé těsto nakynulo.“

Ježíš učí o věčném království

²² Ježíš pokračoval na své cestě do Jeruzaléma. Chodil od města k městu, od vesnice k vesnici a všude kázal. ²³ Kdosi se ho zeptal: „Pane, je asi

málo těch, kteří budou zachráněni, že?“ ²⁴ Ježíš odpověděl: „Do Božího království vedou úzké dveře a těmi se snažte za každou cenu vejít. ²⁵ Jakmile totiž jednou Pán domu přijde, zamkne a pak už bude pozdě. Mnozí by potom ještě rádi vešli, ale už to nepůjde. Marně byste tloukli na dveře a volali: ‚Pane, Pane, otevři nám!‘ Zůstanete venku a Pán vám odpoví: ‚Nevím, kdo jste a odkud jste.‘ ²⁶ A i kdybyste říkali: ‚Sedávali jsme s tebou u stolu a učil jsi v našich ulicích,‘ ani to vám nepomůže. ²⁷ Jen byste znovu slyšeli: ‚Neznám vás a nevím, odkud jste. Promarnili jste svůj život v hříchu, pryč s vámi.‘ ²⁸ Bude pozdě na náрек, až uvidíte Abrahama, Izáka, Jákoba a všechny proroky v Božím království a vy budete odmítnuti. ²⁹ Ze všech světových stran budou proudit lidé, aby v něm zaujali svá místa. ³⁰ Mnozí, kteří dnes platí mezi lidmi za poslední, budou první a mnozí, kteří jsou dnes vysoce ceněni, se octnou mezi posledními.“

Ježíšův zármutek nad Jeruzalémem

³¹ Za Ježíšem přišlo několik farizejů a varovali ho: „Měl bys utéci z Galileje, Herodes tě chce zabít.“ ³² On jim řekl: „Jděte a řekněte tomu lišákovi: Ještě po nějaký čas budu uzdravovat, zbavovat lidi trápení na těle i na duchu. ³³ Ale přijde chvíle, kdy odtud odejdu do Jeruzaléma a tam všechno dokonám. Vždyť je nesmyslné, aby prorok zemřel jinde než tam. ³⁴ Jeruzaléme, Jeruzaléme, zabíjíš proroky a kamenuješ ty, které ti Bůh posílá. Jak často jsem toužil shromáždit svoje děti jako kvočna kuřátka pod

ochranná křídla, ale nechtěli jste. ³⁵ I váš slavný chrám bude Bohem opuštěn. Říkám vám, že mne neuvidíte do chvíle, kdy budete volat: „Sláva tobě, který přicházíš ve jménu Božím.“

14

Ježíš uzdravuje nemocného vodnatelností

¹ Jednou v sobotu pozval významný farizej Ježíše do svého domu, aby s ním pojedl. Všichni přítomní pozorně sledovali, zda Ježíš dodrží všechny předpisy zákona. ² V blízkosti Ježíšově se objevil muž postižený těžkou vodnatelností. ³ Ježíš se na farizeje a vykladače zákona obrátil s otázkou: „Je dovoleno v sobotu uzdravovat, nebo ne?“ ⁴ To jim zavřelo ústa. Ježíš se muže dotkl, uzdravil ho a poslal pryč. ⁵ Pak jim ještě řekl: „Kdyby někomu z vás spadlo dítě nebo dobytče do jámy, nevytáhli byste ho, i kdyby byla sobota?“ ⁶ A zase nevěděli, co na to odpovědět.

Ježíš hovoří o povyšování se

⁷ Všiml si, jak se někteří hosté snaží zaujmout čestná místa u stolu, a řekl jim: ⁸⁻¹⁰ „Pozve-li vás někdo na svatbu, nesedejte si na přední místa. Mohlo by se totiž stát, že by přišel někdo váženější než vy a bylo by trapné, kdybyste mu se zahanbením museli ustoupit. Není lépe posadit se skromně stranou a nechat hostitele říci: ‚Pojď, příteli, posad se blíž?‘ To ti bude v očích druhých ke cti. ¹¹ Protože každý, kdo vynáší sám sebe, bude pokořen, ale kdo se umí pokořit, ten bude povýšen.“ ¹² A hostiteli řekl:

„Dáváš-li oběd nebo večeři, nezvi své přátele, sourozence, příbuzné či vlivné známé. Oni by zase na oplátku pozvali tebe, aby nezůstali nic dlužni. ¹³ Raději pozvi chudé, zmrzačené, kulhavé a slepé. ¹⁴ Ti nemají, čím by ti to vynahradili, ale ty budeš mít radost. Takový čin nebude zapomenut ani na věčnosti.“

Ježíš vypráví podobenství o velké hostině

¹⁵ Jeden z hostů ho slyšel a řekl: „Jaká pocta pro každého, kdo bude pozván ke stolu v Božím království.“ ¹⁶ Na to mu vyprávěl Ježíš podobenství: „Jeden muž připravoval velkou hostinu a pozval na ni mnoho lidí. ¹⁷ Když se už přiblížil ten slavnostní den, poslal svého sluhu k pozvaným se vzkazem: ‚Přijďte, vše je uchystáno!‘ ¹⁸ Ale pozvaní se začali svorně vymlouvat. Jeden řekl: ‚Koupil jsem pole a musím ho jít obhlédnout. Prosím tě, omluv mě u svého pána.‘ ¹⁹ Druhý řekl: ‚Koupil jsem pět volských spřežení a chci je vyzkoušet. Prosím tě, omluv mě.‘ ²⁰ Jiný řekl: ‚Právě jsem se oženil. Uznáš, že teď nemohu přijít.‘ ²¹ Když se sluha vrátil a sdělil vše svému pánovi, ten se rozhněval a nařídil mu: ‚Vyjdi rychle do ulic a na náměstí a pozvi chudé, zmrzačené, slepé a chromé.‘ ²² Když se tak stalo, oznámil sluha pánovi: ‚Splnil jsem tvůj příkaz a ještě zbývá místo.‘ ²³ Pán mu řekl: ‚Prohledej ohrady a příkopy a přiveď všechny tuláky a pobudy, ať se můj dům naplní. Přemluv i ty, kteří by si sami netroufali. ²⁴ Ale to vám říkám, žádný z

těch pozvaných nevděčníků neokusí nic z mé hostiny.’“

Ježíš říká, co znamená být jeho učedníkem

²⁵ Když se Ježíš zase vydal na cestu, doprovázely ho davy lidí. Obrátil se k nim a řekl: ²⁶ „Kdo se chce ke mně připojit a nemiluje mne víc než svého otce, matku, ženu, děti, bratry a sestry a dokonce víc než sám sebe, nemůže se stát mým učedníkem. ²⁷ Kdo není ochoten vzít na sebe těžkosti, které mu nastanou, když mne bude následovat, nemůže být mým učedníkem. ²⁸ Kdo chce stavět dům, musí si nejprve udělat rozpočet a odhadnout, bude-li mít dost prostředků na to, aby stavbu dokončil. ²⁹ Když tak neučiní, stavbu začne, ale nedokončí ji. Všichni se mu vysmějí a řeknou: ³⁰ ‚Podívejte se, chtěl stavět, ale nemá na to.‘ ³¹ A když panovníkovi hrozí válka, neporadí se nejprve, zda se může se svými deseti tisíci vojáky postavit proti dvaceti tisícům? ³² Nepošle raději mírové poselstvo dříve, než ho nepřítel napadne? ³³ A tak každý, kdo se chce stát mým učedníkem, ať si dobře rozváží, čeho by se pro mne musel vzdát. ³⁴ Sůl je dobrá věc, ale k čemu bude, ztratí-li svou chuť a schopnost bránit hnilobě? ³⁵ Ani k hnojení se nehodí, musí se vyhodit. Snažte se pochopit, co vám říkám.“

15

Ježíš vypráví podobenství o ztracené ovci

¹ Za Ježíšem přicházeli výběřčí daní a jiní lidé se stejně špatnou pověstí, aby si ho poslechli. ² Farizejové a učitelé zákona se nad tím pohoršovali a říkali: „S takovou sebrankou se přátelí a sedá s nimi za jedním stolem!“ ³ Ježíš na to odpověděl podobenstvím: ⁴ „Kdyby někdo z vás měl sto ovcí a jedna z nich by se mu zaběhla, nepokusil by se ji nalézt? Těch devadesát devět ponechá na pastvě a půjde za tou ztracenou tak dlouho, dokud ji nenalezne. ⁵ Když ji najde, vezme ji na ramena ⁶ a s radostí ji ponese domů. Svolá své přátele a sousedy a vybídne je: ‚Radujte se se mnou, našel jsem svou ztracenou ovečku.‘ ⁷ Říkám vám, že v nebi je daleko větší radost nad jedním ztraceným člověkem, který lituje svých hříchů, než nad devadesáti devíti takovými, kteří si myslí, že pokání nepotřebují.

Ježíš vypráví podobenství o ztracené minci

⁸ Nebo si představte ženu, která má deset stříbrných mincí a jedna se jí doma někam zakutálí. Nerozsvítí světlo, nevymete kouty a nebude hledat tak dlouho, až peníz najde? ⁹ Určitě pak svolá přítelkyně a sousedky a řekne jim: ‚Radujte se se mnou, našla jsem svůj ztracený peníz.‘ ¹⁰ Říkám vám: Zrovna takovou radost mají v nebi andělé nad jedním ztraceným člověkem, který lituje svých hříchů.“

Ježíš vypráví podobenství o ztraceném synu

¹¹ Ježíš dále vyprávěl: „Jeden muž měl dva syny. ¹² Mladší přišel za otcem a řekl: ‚Otče, dej mi už teď podíl z dědictví, které nám chceš

jednou odkázat. ' A tak otec rozdělil svůj majetek mezi oba syny. ¹³ Po několika dnech zpeněžil ten mladší svůj podíl a odešel daleko od domova. Tam prohýřil všechno, co měl. ¹⁴ A nejenže všechno utratil; v té krajině vypukl hlad, a tak neměl co do úst. ¹⁵ Konečně si našel práci u jednoho sedláka. Ten ho poslal na pole pást vepře. ¹⁶ Byl by se rád dosyta najedl alespoň sladkých lusků, kterými krmili vepře, ale nikdo mu nic nedal. ¹⁷ A tak šel do sebe a uvažoval: 'Dělníci mého otce mají jídla více, než mohou spotřebovat, a já tu umírám hlady. ¹⁸ Půjdu za ním a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě ¹⁹ a dobře vím, že si nezasloužím, abys mne ještě nazýval svým synem. Najmi mne, prosím, jako dělníka.' ²⁰ A tak se vydal na cestu k domovu. Otec ho už z dálky uviděl a plný soucitné lásky mu vyběhl naproti, objal ho a políbil. ²¹ 'Otče,' řekl syn, 'zhřešil jsem proti Bohu a proti tobě, nejsem hoden, abych byl ještě tvým synem.' ²² Ale otec nařídil služebníkům: 'Rychle přineste nejlepší šaty, navlékněte mu synovský prsten a obujte ho! ²³ Poražte vykrmené tele a připravte hostinu. Oslavíme společně návrat mého syna. ²⁴ Vždyť je to, jako by umřel, a zase oživil. Byl ztracen, a je nalezen.' A tak oslavovali jeho návrat. ²⁵ Starší syn se vracel z pole a uslyšel hluk hostiny. ²⁶ Zavolal si jednoho sluhu a zeptal se, co se děje. ²⁷ Sluha řekl: 'Tvůj bratr přišel domů a otec dal porazit pěkné tele z radosti, že se mu syn vrátil zdrav.' ²⁸ Starší bratr se rozhněval a vůbec

nechtěl jít dovnitř. Otec vyšel ven a domlouval mu. ²⁹ Ale syn mu vyčítal: ‚Tolik let jsem pro tebe dřel, ve všem tě poslechl a co z toho mám? Nikdy jsi mi nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. ³⁰ A teď, když se vrátil tenhle tvůj synáček, který všechno prohýřil s děvkami, ještě mu vystrojíš hostinu.‘ ³¹ ‚Hochu,‘ řekl otec, ‚my jsme tu přece vždycky byli spolu a ty víš, že všechno, co mám, je tvoje. ³² Ale teď nemůžeme dělat nic jiného než se radovat. Vždyť tvůj bratr, kterého jsme považovali za mrtvého, žije, ztratil se a je nalezen.‘“

16

Ježíš vypráví podobenství o přísném správci

¹ Ježíš vyprávěl svým učedníkům: „Jeden boháč měl správce a ten byl obviněn ze zpronevěry. ² Pán si ho dal zavolat a řekl mu: ‚Co to o tobě slyším? Předlož mi všechny účty, a jestli jsi mě podváděl, dám ti výpověď.‘ ³ Správce přemýšlel: ‚Co teď? Krumpáčem se neuživím, žebrat se stydím. ⁴ Mám nápad, jak si získat přátele; snad mi pak nabídnou slušné místo, až budu propuštěn!‘ ⁵ Dal si zavolat dva dlužníky svého pána, ale s každým mluvil zvlášť. Zeptal se prvního: ‚Kolik jsi dlužen mému pánovi?‘ Muž odpověděl: ‚Sto džbánů olivového oleje.‘ ⁶ Správce řekl: ‚Tady máš svůj dlužní úpis, sedni si a napiš nový na padesát.‘ ⁷ Zeptal se pak toho druhého: ‚Co dlužíš mému pánovi?‘ On odpověděl: ‚Sto pytlů pšenice.‘ I řekl mu správce: ‚Vezmi si

dlužní úpis a napiš jiný na osmdesát.’⁸ Pán nakonec vychytralého správce pochválil, že si uměl v nouzi poradit. Nutno přiznat, že lidé, kterým jde o hmotný zisk, bývají ve svých záležitostech prozíravější než věřící,⁹ když jde o zajištění věčného života. Říkám vám: Na penězích lpí hodně špíny a jednou úplně ztratí hodnotu. Jestliže však jimi někomu pomůžete, proměníte je na lásku, se kterou se sejdete na věčnosti.“¹⁰ Ježíš pokračoval: „Kdo je spolehlivý v drobnostech, je spolehlivý i v podstatných věcech. A ten, kdo je nečestný v maličkostech, selhává i ve věcech závažných.¹¹⁻¹² Jste-li nepoctiví v záležitostech tohoto života, kdo může důvěřovat vaší víře v Boha? Neumíte-li správně zacházet s mizernými penězi, jak vám může Bůh svěřit věčné bohatství?¹³ Žádný nemůže sloužit dvěma pánům. Vždycky bude jednoho nenávidět a druhého milovat. Jednomu dá přednost a druhým bude pohrdat. Nemůžete tedy sloužit Bohu a zároveň otročit majetku.“¹⁴ Slyšeli to farizejové, kteří byli chtiví peněz a vysmáli se mu.¹⁵ On jim však řekl: „Chcete dělat dobrý dojem na lidi svou zbožností, ale Bůh do vás vidí. Vnější úspěchem, kterému se obdivují lidé, Bůh pohrdá.¹⁶ Období zákona a proroků skončilo Janem Křtitelem. Teď slyšíte radostnou zprávu, že přišlo Boží království a kdekdo si dělá nárok na vstup do něho.¹⁷ Ale neplette se, spíše pomine nebe a země, než by jediný z požadavků Božího zákona ztratil svou platnost.¹⁸ Například, kdo se rozvádí

se svou ženou a bere si jinou, proviňuje se proti přikázání ‚nezcizoložíš‘; a kdo se žení s rozvedenou, také cizoloží.

Ježíš vypráví podobenství o boháči a žebrákovi

¹⁹ Byl jednou jeden bohatý muž, který se nákladně oblékal a každý den u něj bylo veselo a bohatě prostřeno. ²⁰ U vrat jeho domu sedával žebrák Lazar. Jeho tělo bylo samý vřed. ²¹ Aby utišil hlad, čekával na zbytky ze stolu toho boháče. Psi přibíhali a olizovali mu rány. ²² Lazar zemřel a andělé ho přenesli k Abrahamovi. Krátce nato zemřel i boháč a pohřbili ho. ²³ V ohnivých mukách pozdvihl oči a uviděl v dálce Abrahama s Lazarem ²⁴ a prosil: ‚Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať namočí alespoň špičku prstu ve vodě a svlaží mi rty, hrozně tu v tom žáru trpím.‘ ²⁵ Abraham však řekl: ‚Vzpomeň si, jak se ti vedlo na zemi. Tobě se vždycky dařilo dobře, ale na Lazara zbylo jen to nejhorší. Nyní se má dobře on, a ty trpíš.‘ ²⁶ Kromě toho je mezi námi taková propast, že ji nikdo nemůže překonat, i kdyby se snažil.‘ ²⁷ Boháč se ještě přimlouval: ‚Otče Abrahame, pošli ho tedy do mého rodného domu.‘ ²⁸ Mám pět bratrů, ať je někdo varuje, aby nedopadli jako já.‘ ²⁹ Abraham odpověděl: ‚Mají přece Bibli, ať se podle ní řídí.‘ ³⁰ Boháč však odporoval: ‚Kdepak, otče Abrahame, Písmo na ně nestačí, ale kdyby tak někdo vstal z mrtvých, to by na všechno hleděli jinak.‘ ³¹ Abraham odpověděl: ‚Když nedají na

Mojžíšův zákon a proroky, neuvěří nikomu, i kdyby vstal z mrtvých.' "

17

Ježíš hovoří o odpuštění a víře

¹ Ježíš řekl svým učedníkům: „Vždycky se setkáte s někým, kdo svádí ke zlému, ale běda tomu, kdo to dělá. ² Pro takového by bylo lépe, kdyby mu uvázali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře, než aby svedl ke zlému jednoho z těch nejposlednějších. ³ Budte na to opatrní! Jestliže se proti tobě někdo proviní, domluv mu, a když toho bude litovat, odpusť mu. ⁴ A i kdyby tě prosil o odpuštění sedmkrát za den a upřímně litoval svých činů, vždy mu znovu odpusť.“ ⁵ Učedníci prosili Ježíše: „Dej nám mocnou víru!“ ⁶ On odpověděl: „Kdybyste měli víru aspoň jako zrnko hořčice a řekli tomuto stromu: ‚Vyrvi se i s kořeny a přesad se do moře,‘ stalo by se to. ⁷⁻⁸ A ještě něco: Když se nějaký otrok vrátí po celodenní práci na poli, není zbaven domácích povinností. Nebo jste snad slyšeli, že by si sedl ke stolu a že by ho pán obsluhoval ⁹ a děkoval mu za vyplněný úkol? ¹⁰ Podobně je to i s vámi. Když uděláte všechno, co vám Bůh ukládá, řekněte: ‚Jsme jen služebníci, vykonali jsme pouze svou povinnost.‘ “

Ježíš uzdravuje malomocného

¹¹ Na cestě do Jeruzaléma procházel Ježíš pomezím Samařska a Galileje. ¹² U jedné vesnice se s ním potkalo deset malomocných.

Zastavili se opodál ¹³ a volali: „Ježíši, Pane, slituj se nad námi.“ ¹⁴ Podíval se na ně a řekl: „Jděte a ukažte se kněžím, ať vám potvrdí, že jste zdraví.“ Poslechli a cestou byli své nemoci zbaveni. ¹⁵ Jeden z nich, když zjistil, že je zdrav, vrátil se a hlasitě chválil Boha. ¹⁶ Padl Ježíšovi k nohám a z celého srdce mu děkoval. Ten muž byl Samařan. ¹⁷ Ježíš se ho zeptal: „Nebylo vás uzdraveno deset? Kde je devět ostatních? ¹⁸ Proč se také nevrátili, aby Bohu poděkovali jako tento cizinec?“ ¹⁹ A tomu muži řekl: „Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila.“

Ježíš učí o přicházejícím Božím království

²⁰ Farizejové se Ježíše ptali, kdy přijde Boží království. Odpověděl jim: „Boží království nenajdete na určitém místě, ²¹ abyste mohli říci: Je tady nebo tam. Ono už je mezi vámi.“ ²² Svým učedníkům řekl: „Přijde doba, kdy si budete toužebně přát, abych se vrátil a viditelně se ujal vlády. Ale ještě to nebude tak hned. ²³ Nedejte se mýlit, když vám budou říkat: ‚Kristus je tamhle‘ nebo ‚je tady!‘ Nechodte nikam a nikoho takového nenásledujte. ²⁴ Jako když oslňující blesk protne oblohu a je dobře viditelný z mnoha míst země, tak náhlý a zřetelný bude můj návrat. ²⁵ Napřed však musím mnoho vytrpět a tato nevěřící generace mne zavrhně. ²⁶ V den, kdy znovu přijdu, bude to s lidmi stejné jako za dnů Noeho. ²⁷ I tehdy se lidé zajímali jen o jídlo, pití a sex až do chvíle, kdy přišla potopa a všechny zahubila. Jen Noe se svou rodinou se zachránil v korábu. ²⁸ Stejně

tomu bylo s Lotem. Obyvatelé Sodomy jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli i stavěli ²⁹ až do dne, kdy Bůh Lota vyvedl z města. Tehdy nastala zkáza a celá Sodoma zahynula v ohni. ³⁰ Tak překvapivý a zřejmý bude i můj příchod. ³¹ Ať v té chvíli budete kdekoliv, nevracejte se už pro nic domů. ³² Vzpomeňte si na Lotovu ženu. Jediné ohlédnutí po Sodomě ji stálo život. ³³ Kdo lpí jenom na svém pozemském životě, ztratí všechno, ale kdo ho odevzdá Bohu, bude zachráněn. ³⁴ Říkám vám: V tu noc budou dva na jednom lůžku, jednoho vezmu k sobě, druhý bude zanechán. ³⁵ Dvě ženy budou spolu pracovat v kuchyni, jedna bude zachráněna, druhá zanechána. ³⁶ Dva muži budou spolu dělat na jednom poli, jeden bude zachráněn, druhý zanechán.“ ³⁷ Učedníci se ho zeptali: „Kde se to všechno stane?“ Odpověděl jim: „Tak jako supi bezpečně najdou každé mrtvé tělo, tak také nikdo na žádném místě neunikne Božímu soudu.“

18

Ježíš vypráví podobenství o neodbytné vdově

¹ Ježíš ještě připojil podobenství o tom, jak je zapotřebí vytrvale se modlit: ² „V jednom městě žil soudce, který na Boha nedal a na lidi se neohlížel. ³ Byla tam také jedna vdova a ta za ním neustále chodila, aby jí dopomohl v právu proti člověku, který jí ublížil. ⁴ Soudce ji dlouho odbýval, ale nakonec si řekl: ‚Je mi sice jedno, co si Bůh nebo lidé o té věci myslí,

⁵ ale když je tak neodbytná, vyhovím jí. Jinak bude stále za mnou chodit, až mne umoří.’
⁶ Vidíte, neodbytné prosebníci nakonec vyhoví i tak špatný soudce. ⁷ Jak by Bůh nepřišel na pomoc těm, kteří k němu volají dnem i nocí. ⁸ I když jim okamžitě nevyhoví, přesto jim trpělivě naslouchá a nakonec pomůže v pravý čas. Ale až znovu přijdu, naleznu lidi s tak vytrvalou vírou?”

Ježíš vypráví podobenství o dvou modlících se mužích

⁹ Těm, kteří si myslí, že jsou bez chyby, a dívají se na druhé spatra, vyprávěl Ježíš toto podobenství: ¹⁰ „Dva muži přišli do chrámu, aby se pomodlili; jeden farizej a druhý publikán. ¹¹ Farizej si stoupl dopředu a modlil se: ‚Bože, děkuji ti, že nejsem tak chamtivý, nečestný nebo rozbíječ rodiny jako ostatní lidé, třeba jako tady ten výběřčí daní. ¹² Dvakrát týdně se postím a dávám ti desetinu ze všech svých příjmů.‘ ¹³ Ten výběřčí stál úplně vzadu, hlavu měl skloněnou, ani se neodvážil pohlédnout vzhůru. Na znamení lítosti se bil do prsou a modlil se: ‚Bože, slituj se nade mnou, jsem velký hříšník.‘“ ¹⁴ Ježíš uzavřel: „Publikán nebyl v chrámu nadarmo; Bůh ho vzal na milost, ale toho farizeje si ani nevšiml. Každý, kdo vynáší sám sebe, bude pokořen, a kdo se před Bohem koří, bude povýšen.“

Ježíš žehná malým dětem

¹⁵ Lidé přinášeli k Ježíšovi i malé děti, aby jim žehnal. Když to učedníci viděli, odháněli

je. ¹⁶ Ježíš však zavolal rodiče s dětmi k sobě a řekl: „Nebráňte dětem v přístupu ke mně, neodhánějte je. Boží království je právě pro takové, jako jsou ony; ¹⁷ kdo neuvěří tak prostě jako dítě, nevejde do něho.“

Ježíš mluví k bohatému muži

¹⁸ Jeden vznešený muž se Ježíše zeptal: „Svatý učiteli, co musím dělat, abych získal věčný život?“ ¹⁹ Ježíš mu řekl: „Co tě vede k tomu, že mě nazýváš svatým? Vždyť svatý je pouze Bůh! ²⁰ Znáš jeho přikázání: Nezcizoložíš, nezabiješ, nikoho neokradeš, nepomluvíš a nenařkneš nikoho křivě, budeš si vážit svých rodičů.“ ²¹ Muž odpověděl: „Tato přikázání se snažím dodržovat už od svého mládí.“ ²² Ježíš mu řekl: „A přece ti ještě něco chybí. Prodej všechno, co máš, rozdej to chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mne.“ ²³ Jak to muž uslyšel, zesmutněl a odešel, protože byl velice bohatý.

²⁴ Když to Ježíš uviděl, řekl: „Jak nesnadno přicházejí lidé k Bohu. ²⁵ To spíš projde velbloud uchem jehly než boháč do Božího království.“ ²⁶ Lidé, kteří to slyšeli, se ptali: „Kdo tedy vůbec může být spasen?“ ²⁷ On odpověděl: „Na co člověk nestačí, to může učinit Bůh.“ ²⁸ Na to řekl Petr: „Ty víš, že jsme pro tebe opustili všechno a šli za tebou.“ ²⁹ Ježíš odpověděl: „Žádný, kdo se musel pro Boží království něčeho vzdát – domova, manželky, sourozenců, rodičů nebo dětí, nezůstane bez odměny. ³⁰ Již v tomto světě

získá mnohem více a v budoucím obdrží život věčný.“

Ježíš potřetí předpovídá svou smrt

³¹ Ježíš si vzal stranou svých dvanáct učedníků a řekl jim: „Jdeme teď do Jeruzaléma a tam se vyplní všechno, co napsali starodávni proroci o Synu člověka. ³² Budu vydán do rukou pohanů, budou se mi vysmívat, budou mne týrat a plivat na mě. ³³ Pak mne zbičují a zabijí, ale třetího dne vstanu z mrtvých.“ ³⁴ Učedníci to vůbec nechápali a jeho slova jim byla záhadou.

Ježíš uzdravuje slepého žebráka

³⁵ Když se blížili k Jerichu, seděl u cesty slepec a žebрал. ³⁶ Slyšel, že kolem proudí davy lidí a ptal se, co to má znamenat. ³⁷ Řekli mu, že tudy jde Ježíš z Nazaretu. ³⁸ Začal volat: „Ježíši, Davidův potomku, slituj se nade mnou.“ ³⁹ Lidé, kteří Ježíše provázeli, slepce okřikovali, ale on volal tím víc: „Králi z Davidova rodu, slituj se nade mnou.“ ⁴⁰ Ježíš se zastavil a zavolal slepce k sobě. ⁴¹ Když ho k němu přivedli, zeptal se Ježíš: „Co pro tebe mám udělat?“ Slepce odpověděl: „Pane, ať vidím!“ ⁴² Ježíš řekl: „Prohlédni! Tvá víra tě zachránila.“ ⁴³ V tom okamžiku slepec nabyl zrak, děkoval Bohu a šel za Ježíšem. A všichni, kteří toho byli svědky, chválili Boha.

19

Ježíš přináší spasení Zacheovu domu

¹ Potom Ježíš vešel do Jericha. ² Žil tam vrchní výběřčí daní Zacheus, velký boháč. ³ Chtěl za

každou cenu vidět Ježíše, ale protože sám byl malé postavy a okolo Ježíše se tísnily davy lidí, ⁴ předběhl průvod a vylezl na strom; odtamtud ho vyhlížel. ⁵ Když Ježíš došel až k tomu místu, podíval se vzhůru a řekl: „Zachee, pojď rychle dolů, chci dnes být tvým hostem.“ ⁶ Zacheus slezl, jak nejrychleji uměl a plný radosti si odváděl Ježíše domů. ⁷ Lidé se posmívali: „Jde na návštěvu k takovému hříšníkovi!“ ⁸ Tu se Zacheus zastavil a obrátil na Ježíše: „Pane, polovinu svého majetku rozdám chudým a koho jsem okradl, tomu to čtyřnásobně vynahradím.“ ⁹ Nato Ježíš řekl: „Dnes se pro tohoto muže a jeho rodinu všechno mění. Teď plným právem patří k Božímu lidu. ¹⁰ Přišel jsem hledat a zachránit právě ty ztracené.“

Ježíš vypráví podobenství o deseti úřednících

¹¹ Tyto události a to, že měl Ježíš namířeno do Jeruzaléma, vedlo lidi k domněnce, že se nyní ujme své vlády. ¹² Jak to doopravdy bude, jim Ježíš naznačil následujícím vyprávěním: „Jeden vznešený muž odešel daleko za hranice své vlasti, aby se tam dal korunovat a vrátil se zpět jako král. ¹³ Předtím si však zavolal svých deset úředníků, dal každému z nich určitý obnos a řekl: ‚Nenechte je ležet ladem a snažte se jimi něco získat.‘ ¹⁴ Někteří občané ho však nenáviděli, a proto žádali: ‚Nechceme, aby byl naším králem.‘ ¹⁵ Vladař se však přesto vrátil s královskou hodností. Ihned si dal předvolat úředníky, kterým svěřil peníze, aby zjistil, jak hospodařili. ¹⁶ Přišel první a řekl: ‚Pane, získal

jsem desetkrát tolik, než jsi mi svěřil.' ¹⁷ Král ho pochválil: ‚Výborně, jsi dobrý hospodář. Nešlo o mnoho a obstál jsi. Svěřuji ti proto vládu nad deseti městy.' ¹⁸ Přišel druhý úředník, aby vykázal zisk: ‚Pane, mám pro tebe pětkrát tolik, než jsi mi svěřil.' ¹⁹ I toho král pochválil a svěřil mu správu nad pěti městy. ²⁰ Pak přišel další a řekl: ‚Pane, vím, že jsi přísný, ²¹ a tak jsem se bál o tvůj majetek. Dobře jsem ho ukryl a tady ti ho vracím nedotčený.' ²² Král mu řekl: ‚Tvá vlastní slova tě soudí, lenochu. Věděl jsi, co jsem nařídil, a nesplnil jsi to. ²³ Proč jsi moje peníze alespoň neuložil na úrok?' ²⁴ Pak řekl okolostojícím: ‚Vezměte ty peníze od něho a dejte je tomu, kdo získal desetinasobek.' ²⁵ Namítali: ‚Pane, vždyť ten už má dost.' ²⁶ Král odpověděl: ‚Každému, kdo se osvědčí, bude ještě přidáno, ale ten, kdo se neosvědčí, přijde o všechno. ²⁷ A mé nepřátele, kteří mne nechtěli za panovníka, popravte!' “

Ježíš vjíždí do Jeruzaléma na oslici

²⁸ Když skončil svoje vypravování, pokračoval v cestě do Jeruzaléma. ²⁹⁻³⁰ V blízkosti dvora Betfage u Betanie pod Olivovou horou vyzval dva své učedníky: ‚Jděte naproti do městečka. Najdete tam uvázané oslátko, na kterém dosud nikdo neseděl. Odvažte ho a přiveďte. ³¹ Kdyby se vás někdo ptal, proč to děláte, řekněte: ‚Pán ho potřebuje.' “ ³² Ti dva šli a našli všechno tak, jak Ježíš řekl. ³³ Když oslátko odvazovali, přišli majitelé a ptali se, proč to dělají. ³⁴ Odpověděli: ‚Pán ho potřebuje.' ³⁵ Přivedli

oslíka, pokryli mu hřbet svými plášti a posadili na něj Ježíše. ³⁶ Ostatní lidé stlali dokonce své pláště na cestu, kudy jel. ³⁷ Když začali sestupovat z Olivové hory, zmocnilo se zástupu nadšení; děkovali Bohu za všechny divy, které na vlastní oči viděli. ³⁸ Provolávali:

„Sláva králi, Bůh ho posílá!

Nebe je smířeno, sláva!“

³⁹ Byli tam také někteří farizejové a ti mu domlouvali: „Pokárej své učedníky, aby se takhle nerouhali.“ ⁴⁰ Ježíš odpověděl: „Jestliže oni zmlknou, bude volat kamení.“ ⁴¹ Když se před Ježíšem otevřel pohled na Jeruzalém, vstoupily mu slzy do očí a plný smutku ⁴² řekl: „Město, kéž bys alespoň dnes pochopilo, co ti může přinést pokoj. Ty však nic nechápeš, ⁴³ a tak přijde den, kdy tě obklíčí nepřátelé a oblehnou tě. ⁴⁴ Nakonec tě srovnají se zemí a tvé syny pobijí, protože jsi nerozeznalo čas, kdy k tobě přichází Bůh.“

Ježíš opět čistí chrám

⁴⁵ V Jeruzalémě vešel do chrámu a hned za branou narazil na ty, kdo tam prodávali. Začal je vyhánět ⁴⁶ se slovy: „Je psáno, že tento chrám je svaté místo pro modlitby, a vy jste z něho udělali tržiště.“ ⁴⁷ Po několik dní se Ježíš vracel do chrámu a učil tam. Velekněží a vykladači zákona se ho chtěli za podpory předních občanů Jeruzaléma zmocnit a připravit ho o život, ⁴⁸ ale nevěděli, jak to udělat, protože lid ho miloval a rád mu naslouchal.

20

Židé se přou o Ježíšovu autoritu

¹ Jednoho dne, když Ježíš mluvil k lidem shromážděným v chrámu a ukazoval jim, jak se k nim Bůh přiblížil, přišli za ním velekněží, učitelé zákona a židovští představitelé s otázkou: ² „Kdo tě pověřil, od koho máš takovou pravomoc?“ ³ Řekl jim: „Než odpovím, chci slyšet od vás: ⁴ Kdo pověřil Jana Křtitele jeho posláním? Bůh nebo lidé?“ ⁵ Tou otázkou je zaskočil a oni se mezi sebou dohadovali: „Řekneme-li Bůh, pak se nás zeptá, proč jsme mu tedy neuvěřili, ⁶ a řekneme-li, že lidé, mohl by nás lid kamenovat, protože oni věří, že Jan Křtitel byl prorok.“ ⁷ Nakonec odpověděli: „Nevíme, kdo poslal Jana.“ ⁸ Nato Ježíš řekl: „Pak nemá význam, abych vám pověděl, kdo pověřil mne.“

Ježíš vypráví podobenství o pošetilém boháči

⁹ Pak se obrátil k okolostojícím a vyprávěl jim obrazný příběh: „Jeden člověk založil vinici. Pronajal ji vinařům a na dlouhou dobu odcestoval. ¹⁰ Když přišla doba sklizně, poslal k vinařům svého sluhu, aby mu odevzdali podíl z úrody. Ti však posla zmrskali a vyhnali s prázdnou. ¹¹ Majitel vinice tam poslal jiného sluhu, ale i toho zbili, vysmáli se mu a nic mu nedali. ¹² Ještě třetího sluhu tam pán poslal. Toho dokonce zranili a vyhnali. ¹³ Majitel vinice si řekl: „Co mám dělat? Zkusím to ještě s nimi. Pošlu tam svého syna, před ním budou

mít respekt. ¹⁴ Ale když vinaři uviděli majitelova syna, dohodli se mezi sebou: „To je dědic, zabijeme ho, a vinice bude naše.“ ¹⁵ A tak se stalo. Vyvlekli ho ven z vinice a zabili ho. ¹⁶ Co myslíte, že udělá majitel s těmi proradnými nájemci? Přijde, podle zásluhy je ztrestá a vinici svěří jiným.“ Posluchači pochopili, kam tím Ježíš míří, a namítali: „Co si to o nás myslíš? Tak hluboko jsme neklesli.“ ¹⁷ Ježíš se na ně podíval a řekl: „Přemýšlejte o tom, co znamenají slova napsaná v Bibli: ‚Kámen, který stavitelé odhodili jako nepotřebný, se ukázal jako nejdůležitější – svorník stavby.‘ ¹⁸ Každý, kdo ten kámen přehlíží, o něj dříve nebo později klopýtne a potluče se. Kdo ho dává jinam, než kámen skutečně patří, vystavuje se nebezpečí, že se mu celá stavba zřítí a ten kámen ho rozdrtí.“ ¹⁹ Velekněží a učitelé zákona mu v té chvíli v duchu podepisovali rozsudek smrti, ale nic nepodnikli, protože se báli lidu. Dobře totiž pochopili, že to podobenství platilo jim.

Židé se Ježíše ptají na placení daně

²⁰ Hledali tedy vhodnou příležitost a poslali za ním své lidi. Měli předstírat upřímný zájem o jeho kázání a vyprovokovat ho k nějakému výroku, pro který by mohl být obžalován před římskou správou. ²¹ Zeptali se ho tedy: „Mistře, my víme, že tvoje učení je správné, neděláš mezi lidmi rozdíl a hlásáš Boží pravdu, padni komu padni. ²² Řekni nám, máme platit daně římskému císaři, nebo nemáme?“ ²³ On však prohlédl jejich lest a vyzval je: ²⁴ „Podejte mi

peníz! Čí obraz a jméno jsou na něm vyraženy?“ Odpověděli: „Císaře.“²⁵ On jim na to řekl: „Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, dávejte Bohu.“²⁶ A tak se jim nepodařilo Ježíše nacytat a zmlkli, překvapeni jeho odpovědí.

Židé se Ježíše ptají na vzkříšení

²⁷ Pak přišli k Ježíšovi saducejové. Ti chtěli být moderní, a tak popírali i vzkříšení z mrtvých a věčný život. Předložili mu vymyšlený problém:²⁸ „Mistře, Mojžíš napsal ve svém zákoně: Zemře-li ženatý muž bezdětný, jeho bratr je povinen oženit se s vdovou.²⁹ Představ si rodinu, kde bylo sedm bratrů. Nejstarší se oženil a zemřel, aniž by zanechal potomka.³⁰⁻³¹ S vdovou se oženil druhý bratr, ale také zemřel bez dětí. Tak tomu bylo i s třetím a dalšími, až se s tou ženou oženilo postupně všech sedm a všichni zůstali bezdětní.³² Nakonec zemřela i ona.³³ Komu bude při vzkříšení náležet, když měla sedm manželů?“³⁴⁻³⁶ Ježíš odpověděl: „Manželství a rodina jsou záležitostmi pozemského života. Avšak pro ty, které Bůh vzkřísí a přijme do věčného života, ztratí manželství svůj pozemský smysl. Budou všichni tvořit Boží rodinu, podobně jako jeho andělé.³⁷ A že bude vzkříšení z mrtvých, to poznal již Mojžíš, na kterého se tak rádi odvoláváte. Když k němu Bůh mluvil z hořícího keře, představil se mu jako Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův. Ti přece dávno před tím zemřeli.³⁸ A tak Bůh není Bohem mrtvých, ale živých; on nabízí život

všem, kdo mu uvěří.“ ³⁹ Několik učitelů zákona řeklo: „Mistře, to jsi jim dobře odpověděl.“
⁴⁰ Pak se už nikdo neodvážil na něco se ho zeptat.

Židé nemohou odpovědět na Ježíšovu otázku

⁴¹ Položil jim tedy otázku: „Jak to, že někteří z vás nazýváte Mesiáše synem Davidovým?

⁴² Vždyť sám David o něm píše v knize Žalmů:

„Bůh říká mému Pánu:

Seď po mé pravici a vládni se mnou,

⁴³ dokud ti neodevzdám moc nade všemi lidmi.’

⁴⁴ Jak by tedy mohl být Mesiáš Davidovým potomkem, když ten ho nazývá svým Pánem?“

Ježíš varuje před náboženskými vůdci

⁴⁵ Učedníkům pak řekl přede všemi lidmi:

⁴⁶⁻⁴⁷ „Varujte se takových znalců zákona, kteří se rádi ukazují v honosných talárech a čekají, že je lidé budou na ulici uctivě zdravít. Při bohoslužbách sedají v předních řadách a vyhrazují si čestná místa na hostinách. Dlouze se modlí, aby udělali dobrý dojem. Ve skutečnosti jsou to pokrytci, kteří se nestydí vyjít domácnosti vdov. Ti budou jednou zvláště přísně potrestáni.“

21

Chudá vdova dává vše, co má

¹ Ježíš pozoroval, jak zámožní lidé vhazují peníze do chrámové pokladny. ² Přišla také jedna chudá vdova a vhodila tam dvě nepatrné mince. ³ Ježíš k tomu poznamenal: „Tato chudá vdova dala vlastně více než kterýkoliv z těch

boháčů. ⁴ Ti darovali jen to, co mohli snadno postrádat, ale ta žena obětovala všechny své peníze, vše, co měla na živobytí.“

Ježíš vypráví o budoucnosti

⁵ Někteří se obdivovali, z jakého pěkného kamene je chrám vystavěn a jak je nádherně vyzdoben. Ježíš ale řekl: ⁶ „Přijdou dny, kdy ze všeho, čemu se teď obdivujete, nezůstane kámen na kameni, všechno to bude rozbořeno.“ ⁷ Zeptali se ho: „Mistře, kdy se to stane? Budou tomu předcházet nějaká znamení?“ ⁸ Odpověděl: „Nedejte se nikým svést. Mnozí přijdou a budou se prohlašovat za Mesiáše. Budou říkat: ‚Čas se naplnil.‘ Ale nevěřte jim. ⁹ Až uslyšíte o různých válkách a povstáních, neděste se. To vše musí přijít, ale ještě to nebude konec světa.“ ¹⁰ A dodal: „Znepřátelí se národy i státy. ¹¹ Budou velká zemětřesení a z různých stran přijdou zprávy o hladu, nakažlivých nemocích, hrůzách a nezvyklých úkazech na obloze. ¹² Ale než k tomu dojde, nastane ještě doba velkého pronásledování. Budou vás vláčet před soudy, vodit před krále a vladaře, uvrhnou vás do vězení, a to všechno proto, že jste uvěřili ve mne. ¹³ To bude vaše příležitost, abyste se ke mně přiznali. ¹⁴ Nepřipravujte si předem svoji obhajobu. ¹⁵ Já vám v té chvíli vnuknu pravá slova i vhodné argumenty, které vaše protivníky umlčí. ¹⁶ Někdy vás zradí i vlastní rodiče, sourozenci, příbuzní a přátelé. A některé z vás dokonce vydají i na smrt. ¹⁷ Budete v nenávisti,

protože se ke mně hlásíte. ¹⁸ Ale nebojte se, ani jeden vlas z hlavy neztratíte zbytečně. ¹⁹ Jen vydržte, získáte život! ²⁰ Až uvidíte, že se kolem Jeruzaléma stahují vojska, pak přišla chvíle, kdy bude zpustošen. ²¹ Koho to zastihne v Judsku, ať uprchne do hor. Kdo bude v Jeruzalémě, ať se pokusí rychle z něho utéci, a kdo bude mimo, ať se do něho nevrací. ²² To budou dny trestu a splní se vše, co o tom napsali proroci. ²³ Zle bude v těch dnech těhotným ženám a kojícím matkám. Velké strádání čeká tento národ, protože Boží hněv je namířen proti němu. ²⁴ Mnozí budou zabiti, mnozí odvedeni do otroctví po celé říši; v Jeruzalémě se budou roztahovat pohané, ale i na ně nakonec dojde.

Ježíš hovoří o svém návratu

²⁵ Na konci času vyměřeného lidstvu se objeví na slunci, měsíci i hvězdách zvláštní úkazy. ²⁶ Lidé na zemi budou prožívat velikou úzkost a události se na ně budou valit jako vzedmuté moře. Smrtelný strach zachvátí celý svět. I stálost řádů ve vesmíru bude narušena. ²⁷ A tehdy uvidí přicházet Syna člověka v oblaku s královskou mocí a slávou. ²⁸ Až se to všechno začne dít, vzmužte se a hleďte vzhůru, protože vaše konečné vysvobození bude již blízko.“ ²⁹ Ještě jim to zdůraznil přírovnáním: „Všimněte si fíkovníku nebo kteréhokoliv jiného stromu. ³⁰ Když vyraší listí, sami dobře víte, že se blíží léto. ³¹ Zrovna tak, až uvidíte všechna znamení, o kterých jsem s vámi mluvil, poznáte, že se blíží Boží království ve své plné moci. ³² Říkám

vám, že ještě tato generace uvidí, jak se má slova začínají plnit. ³³ Nebe i země jednou skončí, ale má slova nikdy neztratí svou platnost.

Ježíš vyzývá k bdělosti

³⁴⁻³⁵ Dejte si na sebe pozor! Nedopusťte, aby vaše mysl byla otupena nestřídmostí, opilstvím a starostmi o živobytí. Pak by vás ten den zastihl jako past, ze které nikdo nepřipravený neunikne. ³⁶ Buďte proto na stráži, modlete se, abyste unikli hrůzám, které mají přijít, a mohli nakonec obstát před Synem člověka.“ ³⁷ Ve dne učil Ježíš v chrámu a večer odcházel na Olivovou horu a zůstával tam přes noc. ³⁸ Už časně ráno přicházeli lidé do chrámu, aby mu naslouchali.

22

Náboženští vůdci usilují o zabití Ježíše

¹ Přiblížily se Velikonoce. ² Velekněží a učitelé zákona hledali vhodný způsob, jak Ježíše zprovdit ze světa. Báli se však lidí, kteří se v Jeruzalémě shromažďovali k velikonočním svátkům.

Jidáš sjednává zradu Ježíše

³ Jidáš Iškariotský - jeden z dvanácti Ježíšových učedníků - podlehl satanskému pokušení, ⁴ odešel za veleknězi a veliteli chrámové stráže a nabídl jim pomoc při Ježíšově zatčení. ⁵ Ti se samozřejmě zaradovali a slíbili mu odměnu. ⁶ Jidáš souhlasil a od té chvíle čekal na vhodnou příležitost, kdy by Ježíš mohl být nenápadně, bez mnoha svědků, zatčen.

Učedníci připravují velikonoční večeři

⁷ Židé se o Velikonocích scházeli k večeři, při níž jedli nekvašený chléb a předepsaným způsobem připraveného beránka. ⁸ Proto Ježíš uložil Petrovi a Janovi, aby tuto večeři uchystali pro něj a ostatní učedníky. ⁹ Zeptali se: „Kde chceš, abychom ji udělali?“ ¹⁰ Odpověděl: „Když přijdete do města, potkáte muže, který ponese džbán vody. Jděte za ním do domu, kam vejde. Majiteli domu řekněte: ¹¹ ‚Mistr tě žádá abys nám ukázal místnost, ve které by se mohl se svými učedníky sejít k velikonoční večeři.‘ ¹² Zavede vás do velké jídelny v horním patře. Tam všechno nachystejte.“ ¹³ Odešli a našli všechno přesně tak, jak jim Ježíš řekl, a připravili velikonočního beránka.

Ježíš naposledy večeří s učedníky

¹⁴ Ve stanovenou hodinu zaujal Ježíš se svými dvanácti apoštoly místo u stolu. ¹⁵ Řekl jim: „Velice jsem si přál ještě jíst s vámi beránka, dříve než budu trpět. ¹⁶ Je to naposledy, co ho takto jíme. Záhy se totiž stane to, co vám Bůh oběťmi velikonočního beránka naznačoval.“ ¹⁷ Když jim po modlitbě podával kalich s vínem, ¹⁸ řekl, že už ho s nimi nebude pít, dokud se nesejdou k hostině v nebi. ¹⁹ Pak vzal chléb, poděkoval Bohu, rozlámal ho a podával svým učedníkům se slovy: „To je moje tělo, které se za vás obětuje. Tímto způsobem si mne vždycky znovu připomínejte.“ ²⁰ Po večeři jim podal opět víno a řekl: „Tento kalich je znamením nové smlouvy Boha s člověkem,

zpečetěné krví, kterou za vás prolíji. ²¹ Zde u stolu sedí člověk, který se tváří jako přítel, ale je odhodlán mne zradit. ²² Vím, že musím zemřít, ale běda zrádci.“ ²³ Po těchto slovech se začali mezi sebou dohadovat, kdo z nich by byl schopen něčeho takového. ²⁴ Nakonec mezi nimi vznikl spor, kdo z nich je přednější. ²⁵ Ježíš jim řekl: „Vládci panují nad svými poddanými a dávají si říkat dobrodinci. ²⁶ U vás ať je tomu naopak. Nechtějte panovat, ale sloužit. Kdo je mezi vámi nejvyšší, ať jedná, jako by byl nejnižší, kdo je vůdčí osobností, ať slouží druhým. ²⁷ Kdo je přednější? Ten, kdo sedí za stolem a dá se obsluhovat, nebo ten, kdo obsluhuje? Obecně platí, že ten, kdo se dá obsluhovat. Vidíte, a já jsem mezi vámi jako ten, kdo slouží. ²⁸ Až dosud jste mi v mých zkouškách stáli věrně po boku. ²⁹ Můj Otec mi dal království a já vám uděluji právo, ³⁰ abyste v tom království jedli a pili u mého stolu. Však také usednete na soudné stolice a budete soudit dvanáct izraelských rodů.“

Ježíš předpovídá Petrovo zapření

³¹ Pak oslovil Šimona Petra: „Satan si vyžádal, aby vás mohl prosívat jako obilí, ³² ale já jsem se za tebe přimlouval, aby tvoje víra vydržela. A až se pak obrátíš, utvrzuj ve víře své bratry.“ ³³ Šimon odpověděl: „Pane, s tebou jsem odhodlán jít do vězení i na smrt.“ ³⁴ Ježíš mu řekl: „Říkám ti, Petře, že dříve než dnes zakokrhá první kohout, třikrát popřeš, žes mne znal.“ ³⁵ Pak jim ještě řekl: „Posílal jsem vás

za lidmi bez peněz, bez zásob a bosé. Můžete říci, že jste měli v něčem nedostatek?“ Oni odpověděli: „Ne, ani v nejmenším.“³⁶ Ježíš pokračoval. „Teď se situace mění, přijde pro vás těžká doba. Dobře se na ni vybavte a vyzbrojte.“³⁷ Brzy budu souzen jako zločinec, jak to bylo předpověděno. Prorocká slova o mně se plní.“³⁸ Řekli: „Pane, máme tu dva meče.“ Ježíš odpověděl: „To stačí.“

Ježíš prožívá muka v zahradě

³⁹ Pak se jako obvykle vydal na Olivovou horu a jeho učedníci ho provázeli.⁴⁰ Když došli na místo, řekl jim: „Modlete se, abyste obstáli v těžkých zkouškách, které vás čekají.“⁴¹ Sám se pak vzdálil, co by kamenem dohodil, poklekl a modlil se:⁴² „Otče, kdybys mne mohl ušetřit tohoto kalicha utrpení, ale ať se vyplní tvoje vůle, ne moje.“⁴³ Tu při něm stál anděl a dodával mu sílu.⁴⁴ Ježíš se modlil v smrtelné úzkosti. Pot jako krvavé kapky mu stékal na zem.⁴⁵ Když skončil modlitbu, šel ke svým učedníkům a shledal, že pod tíhou událostí usnuli.⁴⁶ Probudil je: „Jak můžete spát? Vstaňte a modlete se, abyste obstáli ve zkouškách, které jsou před vámi.“

Ježíš je zrazen a zajat

⁴⁷ Ještě to ani nedořekl a objevil se houf lidí s Jidášem v čele. Ten přistoupil k Ježíšovi, aby ho políbil.⁴⁸ Ježíš mu řekl: „Jidáši, polibkem mne zrajuješ?“⁴⁹ Když ostatní učedníci pochopili, co se děje, volali: „Pane, máme tě bránit?“⁵⁰ A

jeden z nich skutečně vytasil meč a uťal pravé ucho jednomu muži z chrámové stráže. ⁵¹ Ježíš však řekl: „Dost! Nechte toho!“ Dotkl se ucha zraněného a uzdravil ho. ⁵² Pak Ježíš oslovil stráž, jejich velitele a kněze, kteří je vedli: „Přišli jste si pro mne s meči a klacky jako pro lotra. ⁵³ A přitom jsem s vámi denně býval v chrámu a ruku jste na mne nevztáhli. Ale já vím, přišla vaše chvíle a tma teď nabývá vrchu.“

Petr zapírá, že Ježíše zná

⁵⁴ Tu se ho zmocnili a odvedli do veleknězova paláce. Petr je zpovzdálí sledoval. ⁵⁵ Vojáci rozdělali uprostřed nádvoří oheň a sesedli se okolo. Petr se přišel mezi ně také ohřát. ⁵⁶ Jak mu plamen osvěcoval tvář, všimla si ho jedna služka, prohlédla si ho a řekla: „Podívejte se, ten s ním také chodil.“ ⁵⁷ Petr se bránil: „Ženo, vždyť já ho vůbec neznám.“ ⁵⁸ Za chvíli si ho všiml někdo jiný: „Ty k nim taky patříš.“ Petr řekl: „To se mýlíte.“ ⁵⁹ Asi za hodinu zase někdo jiný začal tvrdit: „Tenhle s ním určitě byl také, je to Galilejec.“ ⁶⁰ Petr to popřel: „Člověče, vůbec nevím, o čem mluvíš.“ Než to dořekl, zakokrhá kohout. ⁶¹ A tu se Ježíš otočil a podíval se na Petra a ten si vzpomněl, že mu Pán řekl: „Dříve než kohout zakokrhá, třikrát mne zapřeš.“ ⁶² Vyběhl z nádvoří a venku se hořce rozplakal. ⁶³ Stráž se začala Ježíšovi vysmívat. ⁶⁴ Zavázali mu oči, bili ho do tváře a říkali: „Jsi přece prorok, tak hádej, kdo tě uhodil.“ ⁶⁵ A předháněli se v tom, kdo ho víc poniží.

Židovská rada soudí Ježíše

⁶⁶ Když se rozednilo, sešla se nejvyšší rada, kterou tvořili představitelé lidu, velekněží a učitelé zákona. Dali si Ježíše předvést a naléhali na něho: „Jsi Mesiáš? Řekni nám to!“ ⁶⁷ On odpověděl: „I kdybych vám to řekl, stejně tomu neuvěříte. ⁶⁸ A kdybych se já vás na něco zeptal, neodpovíte mi. ⁶⁹ Řeknu vám jenom to: Již záhy usedne Syn člověka po Boží pravici.“ ⁷⁰ Všichni začali volat: „Ty jsi tedy Boží Syn?“ Ježíš odpověděl: „Vaše vlastní slova to potvrzují.“ ⁷¹ Tu křičeli jeden přes druhého: „To nám stačí, už žádné další svědectví nepotřebujeme, usvědčil se sám!“

23

Ježíš je souzen Pilátem

¹ Celé shromáždění velerady povstalo a odvedli Ježíše k římskému místodržiteli Pilátovi. ² Tam ho začali obviňovat: „Tento člověk rozvrací náš národ, nabádá, aby se neplatily daně císaři, a sám se vydává za krále poslaného od Boha.“ ³ Pilát se Ježíše zeptal: „Ty jsi židovský král?“ Ježíš řekl: „Chceš-li mne tak nazvat...“ ⁴ Pilát namítl žalobcům: „Nezdá se mi, že by se ten člověk provinil něčím závažným.“ ⁵ Ale oni naléhali: „Jeho učení působí nepokoje v celém Judsku. Nejdříve to začalo v Galileji, ale už je toho i tady plno.“ ⁶ Když to Pilát uslyšel, zeptal se, zda je Ježíš Galilejec.

Ježíš je souzen Herodem

⁷ Přisvědčili; Pilát se toho chopil a poslal Ježíše k Herodovi, vládci Galileje, který byl právě o svátcích v Jeruzalémě. ⁸ Herodes tím byl nadšen, protože si už dávno přál Ježíše vidět. Mnoho o něm slyšel a doufal, že mu Ježíš předvede nějaký zázrak. ⁹ Kladl mu řadu otázek, ale Ježíš na ně neodpovídal. ¹⁰ Zato přítomní kněží a zákoníci se předháněli v obviňování. ¹¹ Herodes se od Ježíše pohrdavě odvrátil. Domluvil se se svými dvůřany, že Ježíše zesměšní: dal ho obléci do bílého korunovačného roucha a tak ho poslal zpět k Pilátovi. ¹² Tehdy se Herodes a Pilát sprátelili, ačkoliv předtím si nemohli přijít na jméno.

Pilát vydává Ježíše k ukřižování

¹³ Pilát svolal přední kněze, členy velerady i lid ¹⁴ a řekl jim: „Přivedli jste mi tohoto člověka s obviněním, že pobuřuje lid proti Římu. Byli jste při tom, když jsem ho vyslychal, a musíte mi dát za pravdu, že jsem ho neusvědčil ze žádného zločinu. ¹⁵ Stejně jste dopadli se svou žalobou u Heroda, jinak by mi ho neposlal zpět. Nespáchal žádný hrdelní zločin, ¹⁶ a tak, abyste neřekli, dám ho zbičovat a pak ho propustím. ¹⁷ Vždyť víte, že každý rok o Velikonocích uděluji milost jednomu vězni. Tentokrát propustím Ježíše.“ ¹⁸ Ale dav křičel: „Pryč s ním, propust' Barabáše!“ ¹⁹ Barabáš byl odsouzen k smrti pro pokus o povstání a pro vraždu. ²⁰ Pilát se znovu pokusil přesvědčit dav o Ježíšově nevině, aby

ho mohl propustit. ²¹ Ale lidé ho přehlušili: „Ukřižovat, ukřižovat!“ ²² Zkusil to ještě do třetice: „Ale čím se provinil? Nedokázal jsem mu přece nic, za co je podle zákona trest smrti. Dám ho zbičovat a propustím ho.“ ²³ Volání davu, aby byl Ježíš ukřižován, se však stále stupňovalo, ²⁴ a tak jim Pilát nakonec vyhověl. ²⁵ Propustil Barabáše a Ježíše poslal na popravu, jak žádali.

Ježíš je veden k ukřižování

²⁶ Když vojáci Ježíše odváděli, přinutili cestou jednoho muže, aby nesl Ježíšův kříž. Byl to Šimon z Kyrény, který právě přicházel z pole. ²⁷ Odsouzeného sledoval zástup lidí a mnohé ženy nad ním plakaly a nařikaly. ²⁸ Ježíš se k nim otočil a řekl: „Ženy, nade mnou neplačte, ale nad sebou a svými dětmi. ²⁹ Jednou budete litovat, že jste do tohoto světa přivedly děti. ³⁰ Lidé budou prosit hory, aby se na ně sesuly a pohřbily je. ³¹ Jestliže se takto nakládá se zeleným stromem, jak to může dopadnout se suchým? Když jdu na smrt já, co můžete čekat vy?“

Ježíš je ukřižován

³² Spolu s Ježíšem byli vedeni na popraviště ještě dva zločinci. ³³ Když je dovedli na místo, kterému se říká Golgota - Lebka, ukřižovali tam Ježíše i ty dva zločince; jednoho po Ježíšově pravici, druhého po levici. ³⁴ Ježíš se modlil za své nepřátele: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co dělají!“ Vojáci losovali o jeho šaty. ³⁵ Kolem

stál a přihlížel dav. Ozval se i posměch, který podněcovali přítomní členové nejvyšší rady: „Pomáhal jiným, ať pomůže teď sobě. Mesiáš poslaný od Boha by to dokázal!“ ³⁶ Také vojáci se přidali k posměchu. Nabízeli mu svoje kyselé víno a říkali: ³⁷ „Jsi-li skutečně židovský král, zachraň se sám!“ ³⁸ Nad jeho hlavou byl upevněn nápis v řečtině, latině a hebrejštině: „Král Židů.“ ³⁹ Také jeden z ukřižovaných zločinců se Ježíšovi posmíval: „Co jsi za Mesiáše, když nepomůžeš sobě ani nám!“ ⁴⁰ Ale ten druhý ho okřikl. „Ani ve chvíli smrti se nebojíš Boha? ⁴¹ My si to všechno zasloužíme, ale tenhle člověk určitě nespáchal nic špatného a trpí nevinně.“ ⁴² Pak se obrátil k Ježíšovi a řekl: „Pane, vzpomeň si na mne, až přijdeš do svého království.“ ⁴³ Ježíš mu odpověděl: „Slibuji ti, dnes budeš se mnou v ráji.“

Ježíš umírá na kříži

⁴⁴ Kolem poledne se najednou setmělo a tma trvala do tří hodin. ⁴⁵ Chrátová opona, která oddělovala svatyni od nejsvatějšího místa, se v tu chvíli roztrhla od shora až dolů. ⁴⁶ Ježíš hlasitě zvolal: „Otče, odevzdávám svého ducha do tvých rukou!“ A s těmi slovy na rtech zemřel. ⁴⁷ Když důstojník velící popravě viděl, co se stalo, vzdal čest Bohu a řekl: „Je jasné, že tenhle člověk byl nevinný.“ ⁴⁸ Také v přihlížejícím davu se probudilo svědomí a lidé odcházeli otřesení. ⁴⁹ Nakonec tam zůstali v povzdálí jen Ježíšovi přátelé a ženy, které ho doprovázely z Galileje a všechno to viděly.

Ježíš je pohřben

⁵⁰ Jeden z členů velerady, Josef z Arimatie, čestný a ušlechtilý člověk, ⁵¹ nesouhlasil s postupem a rozsudkem ostatních. Patřil k těm, kdo uvěřili zvěsti o Božím království. ⁵² Ten teď navštívil Piláta a vyžádal si tělo mrtvého Ježíše. ⁵³ Sňal je z kříže, zavinul do plátna a uložil do hrobky vytesané ve skále, kde ještě nikdo nebyl pochován. ⁵⁴ To bylo v pátek večer, právě před začátkem soboty. ⁵⁵ Ženy, které provázely Ježíše z Galileje, se připojily k pohřbu. Viděly hrobku i způsob, jakým bylo tělo uloženo. ⁵⁶ Chtěly je ještě potřít vonnými oleji a mastmi, ale musely to odložit, aby neporušily zákon o sobotě.

24

Ježíš vstává z mrtvých

¹ V neděli brzy ráno se ženy vydaly ke hrobu a nesly s sebou vonné masti a oleje. ² Kámen, který zakrýval vchod do hrobu ve skále, byl však odvalen stranou. ³ Ženy vešly dovnitř, ale tělo Pána Ježíše tam nenašly. ⁴ Bezradně se rozhlížely a vtom u nich stáli dva muži v oslnivě bílých oděvech. ⁵ Ženy se jich velice lekly a sklopily oči. Oni jim řekli: „Proč hledáte živého tam, kde jsou jen mrtví?“ ⁶ Ježíš tady není, je živ! Vzpomeňte si, jak vám ještě v Galileji říkal, ⁷ že bude jako Syn člověka vydán do rukou zlých lidí, ukřižován, ale třetí den vstane z mrtvých.“ ⁸ Ženy si na to skutečně vzpomněly. ⁹ Vrátily se od hrobu a všechno

vyprávěly jedenácti apoštolům a všem ostatním Ježíšovým žákům, které našly. ¹⁰ Svědkyně vzkříšení byly: Marie z Magdaly, Jana, Marie Jakubova a ještě další. ¹¹ Učedníci jim však nevěřili a považovali jejich zprávu za výplod fantazie. ¹² Petr se však přece jen rozběhl ke hrobu, nahlédl dovnitř a uviděl jen odložená plátna. Vrátil se a nemohl pochopit, co se stalo.

Ježíš se zjevuje dvěma věřícím na cestě

¹³ Jiní dva Ježíšovi učedníci šli toho dne do městečka Emauzy, nedaleko Jeruzaléma. ¹⁴ Cestou spolu hovořili o událostech posledních dnů. ¹⁵ Byli zabrání do rozhovoru, takže skoro ani nezpозorovali, že se k nim někdo přidal; byl to Ježíš. ¹⁶ Ale oni, jako by měli mlhu před očima, nepoznali ho, ¹⁷ ani když se s nimi dal do řeči: „O čem to mluvíte, že jste tak smutní?“ Zastavili se ¹⁸ a jeden z nich, Kleofáš, mu řekl: „Jdeš z Jeruzaléma a nevíš, co se tam teď o svátcích stalo?“ ¹⁹ Ježíš chtěl, aby mu to vyprávěli, a tak pokračovali: „Cožpak jsi nic neslyšel o Ježíši z Nazaretu? O tom prorokovi, který tak mocně kázal a dělal zázraky? Bůh stál při něm a lidé ho měli v úctě. ²⁰ A toho muže velerada odsoudila k smrti a byl ukřižován! ²¹ My jsme doufali, že on je ten očekávaný Mesiáš a že vysvobodí Izrael. Stalo se to předevcírem. ²² Dnes nás některé ženy překvapily zprávou: byly časně ráno u hrobu ²³ a nenašly jeho tělo. Dokonce prý viděly anděly, kteří jim řekli, že Ježíš žije. ²⁴ Někteří z našich si ověřili, že hrob

je prázdný, ale jeho neviděli. A tak nevíme, co si o tom všem máme myslet.“²⁵ Ježíš jim na to řekl: „Proč jste tak nechápaví a proč váháte uvěřit tomu, co předpovídali už dávní proroci?²⁶ Mesiáš to musí přece všechno vytrpět, než nastolí své království.“²⁷ A začal jim vykládat všechna slova, která o něm byla napsána od Mojžíše až po proroky.²⁸ Když došli do Emauz, cíle jejich cesty, Ježíš jako by chtěl jít dál.²⁹ Oni ho však přemlouvali: „Zůstaň s námi, vždyť je již pozdě a stmívá se. Kam bys šel?“ Dal se tedy pozvat a vešel s nimi do domu.³⁰ Když zasedli k večeři, vzal Ježíš do rukou chléb, poděkoval Bohu, rozlomil ho a podával jim.³¹ A v tu chvíli konečně prohlédli a poznali ho. Ale v tom okamžiku jim Ježíš zmizel.³² Říkali si vzrušeně: „A proto nám bylo tak dobře u srdce, když s námi na cestě mluvil a vykládal nám smysl proroctví.“³³ Už nehleděli na to, že je večer a hned se vydali zpátky do Jeruzaléma. Našli jedenáct učedníků pohromadě s ostatními.³⁴ Apoštolové jim řekli: „Pán opravdu vstal z mrtvých! Ukázal se Petrovi!“³⁵ A oni zase vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak poznali Ježíše podle způsobu lámání chleba.

Ježíš se zjevuje učedníkům za zavřenými dveřmi

³⁶ Ještě neskončili svoje vyprávění a tu sám Ježíš stál mezi nimi a pozdravil je: „Pokoj vám!“³⁷ Velice se lekli; domnívali se, že se jim zjevil nějaký duch.³⁸ Avšak on je pokáral: „Co se lekáte a proč si vymýšlíte takové věci?“

³⁹ Podívejte se na moje ruce a nohy, jsem to opravdu já. Můžete si na mne sáhnout, nejsem duch, ten nemá tělo z masa a kostí.“ ⁴⁰ Při těch slovech jim ukázal rány po hřebecích na rukou i na nohou. ⁴¹ Jeho žáci tomu stále nemohli uvěřit, připadalo jim to příliš krásné, než aby to mohla být pravda. Požádal je tedy: „Máte tu něco k jídlu?“ ⁴² Podali mu pečenou rybu a plástek medu ⁴³ a on to s nimi snědl.

Ježíš se zjevuje učedníkům v Jeruzalémě

⁴⁴ Pak jim řekl: „Vzpomeňte si! Když jsem býval s vámi, často jsem vám připomínal, že se musí naplnit všechno, co je o mně předpověděno u Mojžíše, Proroků a v Žalmech.“ ⁴⁵ A tak je dovedl k tomu, že konečně porozuměli slovům Bible, která o něm hovořila. ⁴⁶ Pak pokračoval: „To všechno ukazovalo k tomu, že předpověděný Mesiáš musí mnoho vytrpět, zemřít a třetího dne vstát z mrtvých.“ ⁴⁷ A nyní se lidé všech národů musí dovědět, že on má právo odpouštět hříchy a moc změnit jejich život. Začne se to rozhlášovat nejprve v Jeruzalémě. ⁴⁸ Vy budete dosvědčovat všechno, co se událo a čeho jste byli svědky. ⁴⁹ A já vám pošlu Ducha svatého, kterého vám slíbil můj Otec. Čekejte v Jeruzalémě, pokud vás Bůh nevybaví touto mocí.“

Ježíš vystupuje do nebe

⁵⁰ Pak je vedl známou cestou z Jeruzaléma do Betanie. Zastavili se a Ježíš zvedl ruce, aby učedníkům požehnal. ⁵¹ Když jim žehnal,

vzdaloval se vzhůru, až jim zmizel v oblacích.
⁵² Uctivě se mu poklonili a pak se radostně vrátili do Jeruzaléma. ⁵³ Dobu čekání trávili v chrámu, kde chválili Boha.

**Biblica® Open Slovo na cestu
Czech: Biblica® Open Slovo na cestu (New
Testament)**

copyright © 1988, 2000, 2012 Biblica, Inc.

Language: čeština (Czech)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Slovo na cestu™

Biblica® Open Czech Living New Testament™

Copyright © 1988, 2000, 2012 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/ or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Open Slovo na cestu™

Biblica® Open Czech Living New Testament™

Copyright © 1988, 2000, 2012 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 9 Apr 2023

e08837ce-c353-52fb-bc01-a0e3b12ace4c